

Scénáře bezpečnostního vývoje v EU, USA, Rusku a Číně a jejich vliv na bezpečnost v ČR

Bc. Michal Čech

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal Čech**
Osobní číslo: **A12640**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Scénáře bezpečnostního vývoje v EU, USA, Rusku
a Číně a jejich vliv na bezpečnost v ČR**
Téma anglicky: **Security Development Scenarios in the EU, USA, Russia and China
and their Influence on Security in the CR**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte stručnou rešerši na téma bezpečnost, bezpečnostní politika státu apod.
2. Popište základní způsoby předpovídání budoucnosti, možnosti zobrazení/popisu.
3. Analyzujte současný stav bezpečnostního vývoje ve vybraných státech a dopady na ČR.
4. Na základě analýzy vytvořte tři scénáře možného bezpečnostního vývoje pro období 5 let.
5. Zvolené scénáře prezentujte vhodnou formou, diskutujte jednotlivé možnosti a jejich účinek na bezpečnost v ČR.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. EICHLER, Jan. Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století. Praha: AVIS, 2006. ISBN 80-7278-326-2.
2. EICHLER, Jan a kolektiv. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. Praha: Karolinum, 2012. 216 s., ISBN 978-80-246-1956-9.
3. Vojenské rozhledy: Vojensko-teoretický časopis. Brno: Ministerstvo obrany České republiky, 2014, ročník 23 (55). ISSN 1210-3292.
4. POTŮČEK, Martin, MAŠKOVÁ, Miroslava a kolektiv. Česká republika trendy, ohrožení, příležitosti. Praha: Karolinum, 2009. 364 s. ISBN 978-80-246-1655-1.
5. ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, POTŮČEK, Martin, KNÁPEK, Jaroslav, MAZOUCH, Petr a kolektiv. Prognostické metody a jejich aplikace. Praha: C. H. Beck, 2012. 198 s. ISBN 978-80-7179-174-4.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. et Ing. Kateřina Sulovská

Ústav bezpečnostního inženýrství

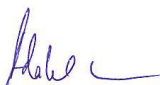
Datum zadání diplomové práce:

12. ledna 2015

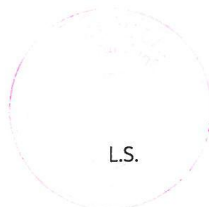
Termín odevzdání diplomové práce:

15. května 2015

Ve Zlíně dne 6. února 2015

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá analýzou možných scénářů vývoje bezpečnostní situace v EU, USA, Rusku a Číně. Jejich přímým a nepřímým vlivem na bezpečnost v České republice. Práce se zabývá vybranými konflikty v těchto státech, terorismem, extremismem a dalšími bezpečnostními riziky, včetně rizik vzešlých ze zahraničních misí, kterých se účastní i ČR v rámci členství v mezinárodních organizacích, samozřejmě s ohledem na provázanost světového dění. Na základě provedené analýzy je provedena syntéza získaných poznatků a budou vytvořeny tři scénáře možného bezpečnostního vývoje v těchto státech a jejich vliv na bezpečnost v ČR.

Klíčová slova:

Bezpečnost, bezpečnostní kultura, predikce, analýza hrozeb, politika

ABSTRACT

This thesis focuses on the analysis of possible scenarios for the development of the security situation in the EU, USA, Russia and China. Their direct and indirect impact on security in the Czech Republic. The thesis deals with conflicts in selected countries, as well as terrorism, extremism, security risks, including risks arising from foreign missions, which also participates in the Czech Republic within the framework of membership in international organizations. Based on the analysis, it is the synthesis of lessons learned which creates three scenarios of possible security developments in these countries and their impact on security in the Czech Republic.

Keywords:

Security, safety culture, prediction, threat analysis, policy

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí Ing. et Ing. Kateřině Sulovské za vstřícnost, trpělivost a cenné rady při vedení mé diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat své rodině za podporu, která mi byla po celou dobu studia poskytována.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 BEZPEČNOST V ČR	12
1.1 POJMY BEZPEČNOSTNÍ KULTURY	12
1.1.1 Militarismus	12
1.1.2 Unilateralismus.....	13
1.1.3 Multilateralismus.....	14
1.1.4 Regionalismus	14
1.2 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	15
1.2.1 Koncepce výstavby AČR	15
1.3 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA ČR	16
1.3.1 Bezpečnostní politika NATO	17
1.3.2 Bezpečnostní politika EU	18
1.3.3 Bezpečnostní politika OSN	20
1.4 DRUHY MOŽNÝCH RIZIK	21
1.4.1 Terorismus.....	21
1.4.2 Extremismus.....	23
1.4.3 Moderní formy hrozeb	23
1.4.4 Další bezpečnostní rizika	25
1.5 DIVERZIFIKACE RIZIKA.....	25
1.6 MEZINÁRODNÍ KONFLIKTY	27
1.6.1 Analytické hladiny	27
2 PREDIKCE BUDOUCNOSTI A JEJÍ METODY	29
2.1 METODA ANALOGIE	29
2.2 BRAINSTORMING	29
2.3 PANEL EXPERTŮ.....	30
2.4 METODA DELPHI.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	34
3.1 BEZPEČNOSTNÍ VÝVOJ V ČR	34
3.1.1 Novela Branného zákon č. 585/2004 Sb.	34
3.1.2 Mise AČR.....	35
3.2 BEZPEČNOSTNÍ VÝVOJ V EU	36
3.2.1 Řecko.....	37
3.2.2 Francie	38
3.2.3 Pobaltské státy a Polsko	39
3.2.4 Rozpínání Islámské státu.....	40
3.3 BEZPEČNOSTNÍ VÝVOJ V RUSKU	42
3.3.1 Krym.....	42
3.3.2 Ukrajina.....	44
3.3.3 Írán	46

3.4	BEZPEČNOSTNÍ VÝVOJ V USA.....	46
3.4.1	Konec Americké nadvlády	47
3.4.2	Protiraketový „deštník“ NATO	47
3.4.3	Sýrie	48
3.5	BEZPEČNOSTNÍ VÝVOJ V ČÍNĚ.....	49
3.5.1	Vojenské základny v Jihočínském moři.....	50
3.5.2	Severní a Jižní Korea.....	51
4	MOŽNÉ SCÉNÁŘE BEZPEČNOSTNÍHO VÝVOJE V PRŮBĚHU 5 LET	52
4.1	PESIMISTICKÝ SCÉNÁŘ.....	52
4.2	REALISTICKÝ SCÉNÁŘ.....	54
4.3	OPTIMISTICKÝ SCÉNÁŘ	55
5	ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH SCÉNÁŘŮ A JEJICH DOPADY NA BEZPEČNOST ČR	57
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67

ÚVOD

Těžko bychom hledali historické období, kde by se neobjevovaly konflikty, dobývání, války, podrobení a násilí. Takové problémy se řeší od počátků lidstva. Jejich četnost se spíše zvětšuje, nebo se o nich alespoň více píše. Dnešní konflikty a také už i konflikty z minulého století, se ale od těch původních liší hlavně ve velikosti postiženého území. To jde samozřejmě ruku v ruce s vývojem nových technologií zbraní. Za pokrok by se dalo brát to, že v dnešním světě už má většina společností mechanismy, jak řešit spory uvnitř jednoho státu nenásilným způsobem. Ve světě se zatím nepodařilo vytvořit nějaký způsob pro řešení konfliktů, i když se o to pokouší jak jednotlivé státy, tak i společenství jako je USA, Rusko, Čína či EU. Tato situace stále nemá patřičné řešení.

I přes tyto fakta je to letos už 70 let od konce 2. světové války, kdy byl poslední konflikt, do kterého byl zatažen celý svět, a oběti dosahovaly neuvěřitelných 60 milionů životů. Dneska je situace trošku zvláštní, západ „slaví“ konec války 8.5 a to Rusko 9.5. Nejde tu o to kdy oficiálně skončila válka, ale jak se o 2. světové válce vypráví a jak bude vypadat budoucnost Evropy či její poválečný systém. Nedávno se do toho přetahování o gesta a oslavy zapojila i ČR, když vláda řešila cestu prezidenta republiky do Moskvy, jestli má vůbec jet a když jet, tak jestli se zúčastnit i přehlídky.

Po skončení studené války to začalo vypadat nadějně. V roce 1992 se rozpadl SSSR, ze kterého vzniklo 12 samostatných států. Německo po sjednocení uznalo hranice Polska. Experti na mezinárodní vztahy si začali myslet, že triumf liberální demokracie, který nastal, se už nemůže nikdy změnit a největší aktér liberální demokracie USA jejich názor jenom podporoval.

Samozřejmě to nebylo jenom „růžové“. Po rozpadu Jugoslávie v roce 1991 začaly boje na jihu Evropy na dalších deset let a války probíhaly i mezi Arménií a Ázerbájdžánem. Ze začátku to budilo v naší zemi obavy, ale rychle jsme si na to zvykli. Začali jsme si myslet, že kdyby se válka přibližovala, vždycky tu máme OSN, která nám zajistí patřičnou ochranu.

Dovršení 2. světové války nastalo, v roce 1992 kdy z původního Evropského společenství vznikla Evropská unie. Do Severoatlantické aliance začaly být přibírány státy bývalého SSSR. To všechno bylo potvrzení, že z Evropy se stává stabilní ekonomická a politická velmoc. Arzenál jednotlivých států, které během válek nashromáždili, byl najednou zbytečný a některé státy se ho se zárukou nedotknutelnosti začali dobrovolně zbavovat.

Zpátky do reality Evropu vrátila celosvětová finanční krize v roce 2008, která hodně nalomila dříve úspěšný projekt eurozóny. Ještě více nás probudila loňská situace na Krymu. Tím vznikla hrozba, že by se mohly upravovat hranice i jinde v Evropě. A začaly hromadné investice do armády.

Nabízí se otázka, jestli opravdu končí toto unikátní období, které vydrželo bez velkých válek celých 70 let. Tuto otázku podrobněji rozebereme v této diplomové práci. Teoretická část se skládá ze dvou kapitol. První je bezpečnost v ČR, kde jsou rozebrány pojmy bezpečnostní kultury, jako je militarismus, unilateralismus, multilateralismus a regionalismus. V další podkapitole je zmíněná armáda ČR a její koncept výstavby. Dále je tu rozebrána bezpečnostní politika našeho státu, EU, NATO, OSN. Druhy rizik jako terorismus, extremismus, moderní hrozby, skryté rizika jsou zmíněny v další podkapitole. Na závěr této kapitoly jsou rozebrány mezinárodní konflikty a diverzifikace rizika. Druhá část teoretické části rozebírá metody mezi které patří metoda analogie, brainstorming, panel expertů a metoda delphi. Všechny uvedené metody se využívají pro lepší predikci budoucnosti. V praktické části jsou celkem 3 kapitoly. Hned v první je provedena analýza současného stavu a bezpečnostní vývoj v EU, Rusku, USA a Číně. V další kapitole jsou napsané tři scénáře bezpečnostního vývoje, ve kterých se hlavně rozebírá novela branného zákona, americká ekonomika, islámský stát a ukrajinská krize. V poslední kapitole této práce jsou uvedeny přímé a nepřímé dopady těchto scénářů na naši republiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST V ČR

V naší republice má hlavní bezpečnostní funkci vláda. Proto vláda v roce 2011 aktualizovala „Bezpečnostní strategii České republiky“. Od předchozí verze z roku 2003 nastala v bezpečnosti u nás i ve světě řada změn. Například organizace Severoatlantické smlouvy (dále jen NATO) přijala v roce 2010 novou Strategickou koncepci nebo Evropská unie (dále jen EU) přijala Lisabonskou smlouvu, díky čemuž získala nový institucionální rámec. Nejvíce se aktuální verze od předchozí verze liší v uceleném řešení bezpečnostní otázky. Jako první určuje hodnoty a zájmy, dále rozebírá současné bezpečnostní prostředí se všemi možnými hrozbami a trendy. V další části určuje postupy jak čelit těmto hrozbám. K tomu využívá všechny známe nástroje.

[10]

1.1 POJMY BEZPEČNOSTNÍ KULTURY

V této podkapitole si rozebereme základní pojmy bezpečnostní kultury. Jako první je zmíněný militarismus, tedy typ války, kdy vojáci jsou nadřazeni politikům. Dále je popsán pojem unilateralismus, o ten se jedná, pokud nějaký stát řeší problémy bez konzultace s jiným státem nebo státy. A jako poslední je rozebrán opak unilateralismu, tedy multilateralismus.

1.1.1 Militarismus

Pokud se bavíme o bezpečnosti států, nemůžeme vynechat pojem militarismus, který je v národní úrovni definován jako nadvláda vojáků nad politiky. Jde tedy o situaci, kdy se politikové podřizují vojákům, ať už se jedná o jejich cíle, rozhodnutí či zájmy.

Poprvé se pojem militarismus spojuje s Napoleonským tažením do Itálie, které bylo na konci 18. století. Tehdy vojáci rozhodovali o životech civilních obyvatel. Další spojení s militarismem se datuje do poloviny 19. století, kdy probíhala průmyslová revoluce ve které, docházelo k budování armád na úkor lidských životů.

Vzestup militarismu nastává ve státech, kde je zapotřebí demonstrovat sílu a nadřazenost vůči dalším státům, nebo pokud danému státu hrozí napadení jiným státem. Hrozba napadení tedy bývá častým spouštěčem militarismu a jeho myšlení. Naopak k poklesu militarismu dochází po skončení konfliktu, kdy se ekonomika musí reformovat, kvůli zvýšení výkonnosti.

V mezinárodní rovině se spoléhá na vojenskou sílu a její násilí k získání moci. Někdy se spojuje s unilateralismem, se kterým dokáže vyhrát válku, ale nedokáže zabezpečit mír. To je hlavní nevýhoda militarismu. Nástroje militarismu se totiž využívají k zabíjení a na přesvědčování lidí se zapomíná.

Hlavní rysy militarismu:

- navýšení výdajů na zbrojení,
- budování velkých vojenských jednotek,
- zvýšení poměru počet vojáků/1000 obyvatel,
- způsob jednání – násilí,

Posuzování militarismu se provádí, podle dvou základních kritérií,

- přístup k bezpečnostním hrozbám (globální terorismus, zbraně hromadného šíření), kdy dochází k zveličování bezpečnostních hrozeb,
- jak dosahují hlavní aktéři svých cílů, zda nedochází k využívání přímého násilí,

[2, 9]

1.1.2 Unilateralismus

Pokud bychom chtěli unilateralismu popsat jednou větou, šlo by říci, že jde o akci jednoho státu (kvantitativní definice). Z kvalitativního pohledu je kladen důraz na zanedbatelný podíl ostatních států na akci jednoho státu, který má oprávněnou nadvládu státní moci nad těmito státy. V mezinárodních vztazích není pojem unilateralismu moc oblíben, kvůli pohrdání kolektivním vyjednáváním v organizacích i ve vztahu ke spojencům.

Unilateralismus mohou využívat jen nejsilnější aktéři na mezinárodní scéně. K dosažení svého cíle neřeší zájmy jiných států, ani zájmy světových organizací, dokonce to může být jejich cíl postupovat opačným směrem, aby docílili jedinečnosti.

Hlavními rysy unilateralismu jsou:

- výraznější moc jednoho státu,
- sebevědomí,
- minoritní politické elity,
- patriotismus.

Hlavní výhody unilateralismu:

- pokud má stát sílu, může prosazovat své zájmy, bez ohledu na ostatní,

- v případě kladení odporu jiným státem může jednat přímočaře, nehledá kompromis,
- z krátkodobého hlediska, kdy akce probíhá rychle a není čas na pochyby ze stran jiných aktérů,

Nevýhody unilateralismu:

- nikdo nemá takové prostředky, aby se mohl postavit zbytku světa,
- nutná podpora lokálních partnerů, pro tvoření základů po světě,
- u střednědobých a dlouhých konfliktů,

[2, 9]

1.1.3 Multilateralismus

Jak už název naznačuje, jedná se o opak unilateralismu, tedy koaliční vyjednávání. V dnešním světě se těžko najde stát, který by nebral ohled na mezinárodní instituce, že by nemusel své činy hájit, proto je multilateralismus častějším než unilateralismus. Ke svému jednání upřednostňuje nevojenské síly a prostředky.

Mezi hlavní zásady multilateralismu patří nerozlišování, nedělitelnost a vzájemnost. První zásada je myšlená tak, že nerozlišuje mezi velkými a malými aktéry a bere v potaz všechny návrhy, ať už to přednesl kdokoliv. Další zásada se vztahuje ke světovému míru a bezpečnosti. Vychází z toho, že tyto dva pojmy nejde od sebe oddělovat. V praxi to znamená, že nemůžeme posilovat bezpečnost jednoho států a jiným státům ubírat. Hlavě ne těm slabším. A poslední zásadou je vzájemnost, která spoléhá na vzájemné respektování všech členů a jejich zásad.

[2, 9]

1.1.4 Regionalismus

Regionalismus je definován jako zvýšení počtu i druhu regionální integrace, pro lepší dopady situace. Řeší otázky a jejich dopady na současné multilaterální uspořádání vzájemným vztahů. Čím více bude nových aktérů, tím budou kvalitnější proměny regionalismu. V případě využití regionalismu se snažíme rychle reagovat na nastalé situace, které nám poskytuje dnešní globální svět a všichni jeho aktéři. Jeden z hlavních cílů je zlepšení konkurenceschopnosti regionálních skupin v celosvětovém měřítku.

[13]

1.2 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Povinná vojenská služba (dále jen PVS) v naší republice skončila 1. 1. 2005, od tohoto data máme jen profesionální armádu. Po ukončení PVS se počítalo se 40000 profesionálních vojáků. Současný stav je asi na polovině těchto plánů. Je tu sice předpis č. 585/2004 Sb., Zákon o branné povinnosti a jejích zajišťování (dále jen branný zákon). Ten může povolat do činné služby běžného občana, ale jen v okamžiku ohrožení státu či válečného stavu, kdy tento stav musí schválit parlament. To by znamenalo, že první odvedenci by došli na sběrné místo nejdříve za 72 dní. Pro urychlení současného stavu legislativní rada vlády schválila (duben 2015) návrh novely branného zákona. V tomto návrhu nejde o znovu zavedení PVS, ale o evidenci potencionálních vojáků, v jakém jsou fyzickém stavu, zda jsou vůbec ochotni, v případě nouze nastoupit do služby. Více se této novele věnujeme v praktické části.

[9]

1.2.1 Koncepce výstavby AČR

Koncepce výstavby AČR neboli zkráceně KVAČR, je dokument, který vzniká na základě dlouhodobého plánování v oboru bezpečnosti vypracovaný podle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách. Koncepce vzniká v reakci na celosvětové problémy. Poslední novela byla aktualizována kvůli situaci na Krymu, Islámskému státu a nedávnému teroristickému útoku v Paříži.

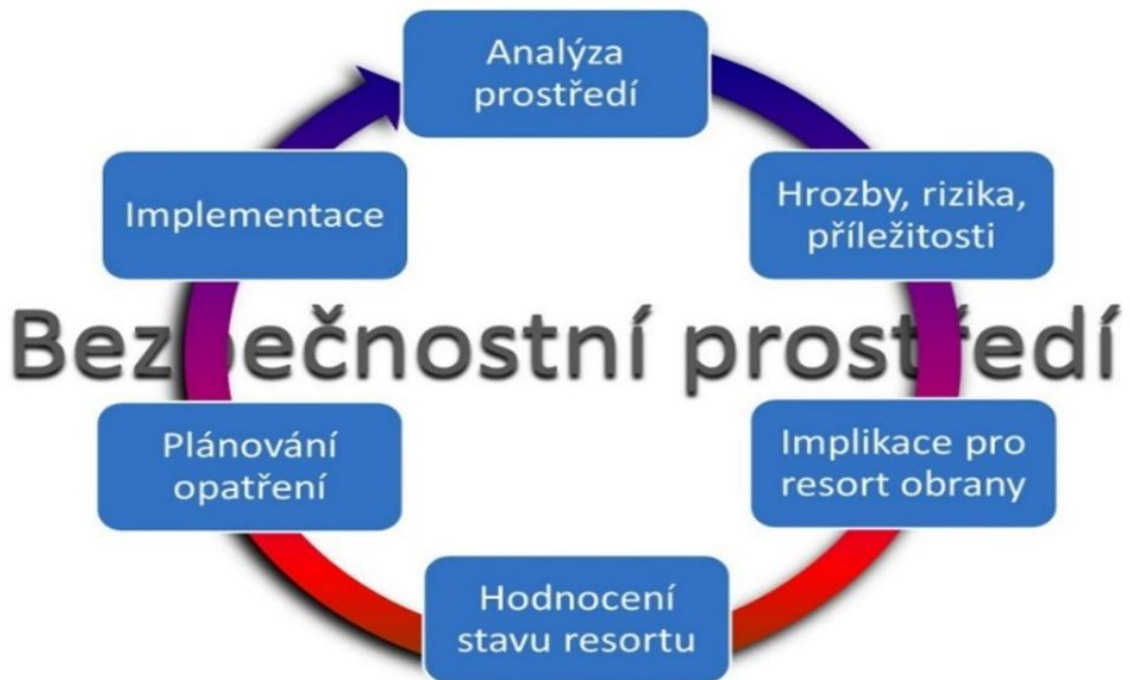
Průběh výstavby AČR ovlivňuje hodně činitelů, mezi které patří zhodnocení bezpečnostních hrozeb a rizik, výkonnost ekonomiky a závazky vůči spojencům. Důležitý význam pro následnou podobu AČR je způsob využití ozbrojených sil a operační prostředí, kde budou jednotky nasazeny. Abychom byli schopni pochopit průběžně se vyvíjející procesy, měli bychom znát minulost, současnost a díky nastaveným prioritám určit budoucnost. Nejde tedy o bezmyšlenkovité výkřiky jednotlivců, ale o dlouhodobé koncepční představy a formulaci strategií.

Hlavní přínosy KVAČR:

- bezprostředně hodnotí stav AČR (ukazuje pozitiva a negativa),
- odhaduje potencionální hrozbu – protivníka,
- popisuje, čeho chce AČR dosáhnout a dává popis strategie jak toho dosáhnout,

- odhaduje finanční náročnost pro celý životní cyklus věcných prostředků a infrastruktury,
- určuje hlavní projekty a jejich požadavky, včetně zdrojů,
- myslí na rizika, která plynou z neuskutečnění rozvojových projektů nebo jejich zpoždění,

Na obrázku (viz. Obr. 1) je popsán ideální proces tvorby KVAČR.

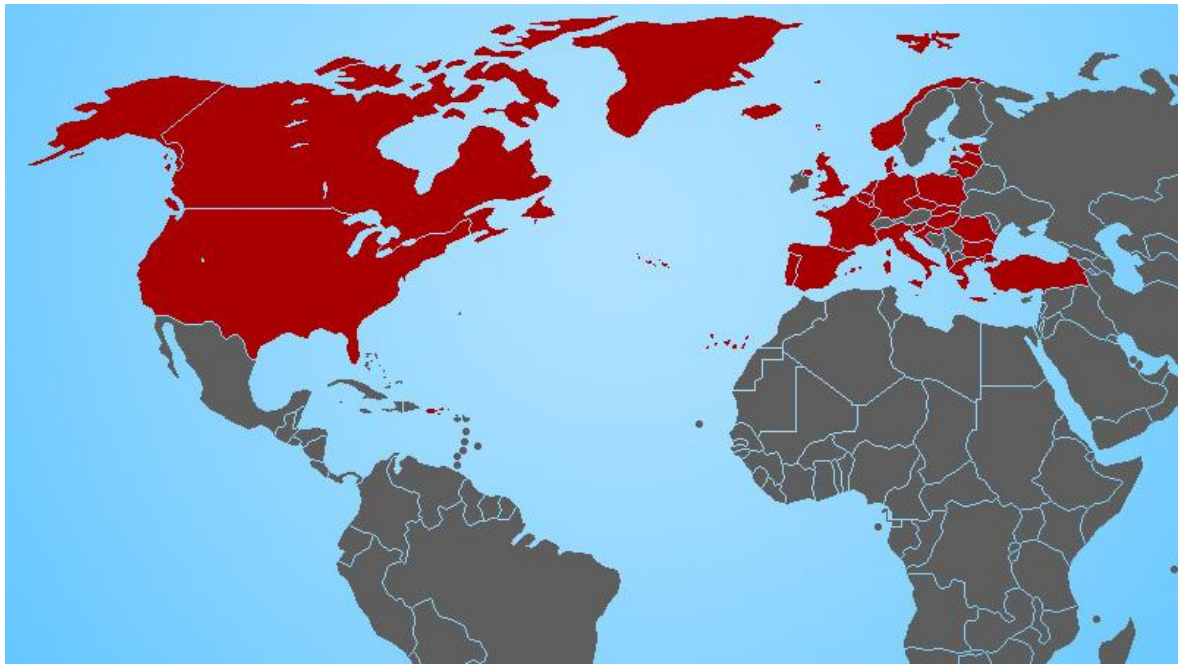
Obr. 1 Ideální proces tvorby KVAČR[6]

1.3 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA ČR

V této podkapitole se zaměřujeme na bezpečnostní politiku České republiky. Ale ne jenom na ní. Vzhledem k tomu, že naše země patří mezi ty menší, co se týká rozlohy státu a slabší co do schopnosti obrany. Proto naši bezpečnostní politiku nelze jednoduše oddělit od světové politiky. Těžko si můžeme myslet, že ochrana občanů a území je důležitá jenom po hranice našeho státu. Proto se bezpečnostní politika řídí dle požadavků, které vyplývají ze spojení v NATO, EU, OSN.

1.3.1 Bezpečnostní politika NATO

Vznik Severoatlantické aliance se datuje do roku 1949, kdy byla sepsána na základě článku č. 51 Charty OSN první smlouva, která řešila možné ohrožení ze strany Sovětského svazu. V současnosti má NATO 28 členů. Jejich rozložení je vidět na obrázku níže (viz. Obr. 2).

Obr. 2 Rozložení členů NATO na světě[17]

Hlavní cíl NATO je zajištění svobody a bezpečnosti pro všechny členy, a to za využití politických i vojenských prostředků. Již od svého vzniku se snaží zajistit spravedlivé a stále prostředí pro mír v Evropě. Řadí se mezi statutární aktéry, tedy ty, kteří se soustředí na ochranu svého území a všech členských států. Aliance je úzce svázána se Severní Amerikou. Bezpečnost spojenců je nedělitelná (útok na jednoho je útok na celou alianci). Proto by neměla nastat situace, že by se členský stát musel spolehnout jen na své vlastní síly při zajištění bezpečnosti států, při zachování všech stávajících práv. Jedná se o sdružení svobodných států, které zajišťuje bezpečnost, díky tomu, že se garantuje vzájemná záruka a stabilní bezpečnostní prostředí členů aliance.

Aliance zajišťuje bezpečnostní propojení mezi Evropou a Severní Amerikou. Vytváří stejné bezpečí pro všechny své členy bez ohledu na odlišné podmínky či vojenskou sílu. Tím zajišťuje stabilitu v Evropě. Organizuje vzájemnou komunikaci mezi členy aliance, ale i komunikace mezi státy mimo alianci. To je základní kámen novodobé bezpečnostní strategie.

Bezpečnostní politika NATO zahrnuje prostředky pro zajištění vojenské síly, která je potřebná pro účinnou obranu. Dále udržuje dialog mezi hlavními aktéry, zajišťující evropskou bezpečnost a poslední schopností je zvládat krizové situace. K dosažení těchto cílů plní NATO níže uvedené bezpečnostní úkoly:

- zajišťuje základ stability bezpečnostního prostředí v Evropě, díky navyšování demokratických společností, které přímo přispívají k mírovému řešení daného sporu,
- snaží se vytvořit bezpečnostní prostředí, kde žádný stát nebude vydírat nebo jen zstrašovat nikoho z evropských států,
- spravuje transatlantickou komunikaci, pro všechny otázky týkající se bezpečnosti,
- zajišťuje aktivní spolupráci mezi všemi partnery prostřednictvím Partnerství pro mír a Euroatlantické rady partnerství,

V roce 2013 NATO uspořádalo vojenské cvičení v Polsku, kde bylo asi 6000 vojáků. Na druhé straně hranice Rusko uspořádalo ve stejné době manévry, kterého se zúčastnilo 6x více vojáků, téměř 38000. Oficiální vyjádření Moskvy bylo, že šlo o cvičení proti teroristickým útokům, co náš vojenský generál Pavel bral za výsměch.

[9, 17]

1.3.2 Bezpečnostní politika EU

Vznik Evropské unie se datuje do roku 1952. Zakládajícími státy byla Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, SRN a Nizozemsko. Dnes má EU 27 členů a jejich rozložení po Evropě je dobře vidět na obrázku níže (viz. Obr. 3)

Obr. 3 Rozložení členských států EU v Evropě [18]

Evropská unie patří mezi hlavní aktéry v mezinárodních vztazích. Důležitou roli zde hraje bezpečnostní a strategická kultura EU. Bezpečnostní kultura vychází z přesvědčení, že v boji o mezinárodní mír je nejlepší šíření tržní ekonomiky a liberální demokracie. Jde tedy o záležitost nejvyšších politických činitelů. Na druhou stranu strategická kultura je záležitostí nejvyšších vojenských činitelů. Ti na základě rozhodnutí vlády hledají nejlepší prostředky pro splnění zadaných úkolů.

Od konce studené války (1991) je situace v Evropě stále nepřehledná. Zatím není jasné, jak a jakým směrem se chce Evropa a její hlavní aktéři ubírat. To vychází z toho, že zatím nebyl určen jeden mentální model pro řešení bezpečnostních hrozeb, který by byl sdílený všemi hlavními účastníky. První pokus o všeobecně uznávaný evropský mentální model byl předložen v roce 2003 s názvem European Security Strategy (dále jen ESS).

Vznik této doktríny nastal při asymetrické válce v Iráku, kdy vyhraná válka znamenala prohraný mír a destabilizační dopady nejen na Irák. Touto válkou se evropská strategie začala lišit od strategie USA. Oba aktéři se sice shodují v tom, že největší hrozbami dnešního světa jsou terorismus, zbraně hromadného ničení a špatné vládnutí, které má za následek dostupnost zbraní a vznik vnitrostátních válečných konfliktů. V čem se ale liší, je

fakt, že žádná z uvedených hrozeb, není jenom vojenského charakteru. To znamená, že k jejímu řešení se využívá politický dialog, vyhodnocení situace, diplomatický nátlak a v krajních případech i donucovací nátlak.

Mezi strategické cíle ESS patřily:

- rozšiřovat bezpečnostní prostor kolem Evropy. Ten se rozšiřoval ve dvou směrech. První z nich se zaměřoval na bývalé sovětské republiky a druhý na jih, tedy středomoří a blízký východ,
- vyřešení izraelsko-palestinského konfliktu,
- zlepšení mezinárodního řádu ve stávajícím světě,

Velkým nedostatkem je fakt, že při analyzování hrozeb vláda není konzistentní. Jinak je tomu u tzv. „doktrín“. Ty vycházejí ze součinnosti v normativních přístupech. V mezinárodních vztazích, týkajících se bezpečnosti se rozlišuje 6 základních pilířů.

- přístup k bezpečnostním hrozbám,
- rozhodování o nástrojích,
- dlouhodobé preventivní působení,
- upřednostňování multilateralitu před unilateralismem,
- důraz na konsenzuální mezinárodní uspořádání,
- rozsáhlé a často i složité postoje k USA,

[2, 9]

1.3.3 Bezpečnostní politika OSN

Založení Organizace spojených národů nastalo po skončení 2. světové války. Od svého založení patří mezi celosvětové uznávané asociace. OSN má své příznivce i odpůrce, ale celkem 193 členů mluví jasně.

Tato organizace není státem ani netvoří mezinárodní politiku, dokonce nemá ani vlastní ozbrojené síly či světovou vládu. Pokud si členové organizace rozhodnou něco udělat co je v rozporu s organizací, tak OSN nemá „žádnou páku“, aby jim v tom zakázala nebo zabránila.

Aby to neznělo jen negativně, uvedeme si i pár pozitivních parametrů. Jedná se tedy o mezinárodní organizaci, která je odrazem světové politiky po skočení 2. světové vál-

ky. Ve svém středu má vojenský štáb, který je sestaven ze stálých členů (Čína, Francie, Rusko, Spojené státy americké a Velká Británie) rady bezpečnosti (dále jen RB) OSN. Mezi hlavní poslání organizace patří udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, neboli uchránit lidstvo před hrozbou válek. Své členy pouze vyzývá nebo žádá, jak by měli postupovat, aby to bylo v souladu s Chartou OSN. Pokud se některý ze členů nechová dle požadavků organizace, může ho odsoudit, ale pouze za předpokladu souhlasu všech stálých členů RB.

Nejlépe vystihl OSN a její hlavní úlohu v mezinárodní politice významný švédský diplomat Dag Hammarskjöld, který byl v letech 1953-1961 tajemníkem OSN, řekl: „*OSN nebyla vytvořena proto, aby vedla lidstvo do ráje, ale především proto, aby jej ochránila od cesty do pekel*“.

[7, 9]

1.4 DRUHY MOŽNÝCH RIZIK

V bezpečnostním prostředí musíme nejdříve udělat analýzu současného stavu a na základě výsledků určit druhy rizik, jaké musíme eliminovat, aby byla zajištěna bezpečnost státu. Navíc povinností států je řešit i relevantní hrozby, které nemusí mít přímý dopad na naši bezpečnost, ale mohly by ohrožovat další státy, například se kterými jsme v NATO či EU.

1.4.1 Terorismus

Definicí terorismu je několik, ale v jádru je většina stejných. Jde hlavně o vyvolání strachu, násilí k dosažení politických cílů. Míra rizika je u terorismu stále vysoká, hlavně díky volně propojeným skupinám, které sice mají různé vůdce, ale sjednocuje je společný cíl. Může způsobovat újmu na zdraví, životech nebo taky narušit kritickou infrastrukturu. Základní cíle terorismu podle prof. Oskara Krejčího jsou:

- reklamní cíl – pomocí násilné akce upoutat masmédiá, tím dát světu najevo o své existenci, případně programu,
- jednorázový násilný akt – zničení konkrétního cíle (objekt, osoba), aby došlo k vyjednávání,
- strategický cíl – teroristickým útokem chtějí nabourat režim a vyprovokovat represe,

Naposledy teroristé, kteří se konkrétně hlásili k jemenské Al-Káidě, udeřili v Paříži a to přesně 7. 1. 2015, kdy 3 útočníci napadli redakci francouzského satirického časopisu. Bylo zavražděno 12 lidí a 11 lidí bylo zraněno, mezi nimi byli novináři, policisté a velká jména francouzských karikaturistů, kteří pracovali v napadené redakci. Atentát se od jiných teroristických útoků lišil hlavně v tom, že útočníci měli naplánovaný únik, tedy nebyli odhodlaní zemřít. Možný motiv útoku je dokázat světu, že i ve 21. století stále neplatí „svoboda slova“.

V boji proti terorismu má EU několik dokumentů. Základním dokumentem byl sepsán po teroristických v Londýně (2005) s názvem „*Strategie EU pro boj proti terorismu*“, který má 4 hlavní rysy (předcházet, chránit, pronásledovat, reagovat), které představují reakci na konkrétní druhy terorismu. Další dokumenty, tento základní rozšiřují, propojují a neustále doplňují, pro lepší ochranu obyvatel. Příklad boje s terorismem je zde uvedeno několik opatření Evropské komise, jako první je ochrana kritické infrastruktury, dále zlepšení komunikace mezi hlavními aktéry boje s terorismem, další důležitou oblastí je detekce hrozeb ať už se jedná i o nekonvenční hrozby a jejich reakci, stop násilí, podpora obětí terorismu a v neposlední řadě výzkum.

Samostatný islámský stát (dále jen IS) si vyhlásili islámští teroristé dne 29. 6. 2014 na dobytém území v části Iráku a v části Sýrie, jak můžeme vidět na obrázku níže (viz. Obr. 4). IS není uznán žádnou mezinárodní organizací ani zemí. Organizace sice pod jiným jménem funguje od 90. let minulého století, ale až po přejmenování na IS došlo k vyhlášení chalífátu na dobytém území.

Situace v Iráku a Sýrii na sebe nenechala dlouho čekat a v srpnu 2014 začalo bombardování dobytého území IS. První s útokem začalo USA, dále se přidávali další (Francie, UK, Belgie, Dánsko, Německo, Austrálie, Kanada). Západní státy podporují i muslimské země (Saudská Arábie, Katar, Bahrajn, Spojené arabské emiráty a Jordánsko). ČR v září poskytla Kurdům, kteří bojují proti IS municí.

Obr. 4 Neoficiální území IS[15]

[11, 15, 24]

1.4.2 Extremismus

Extremismus označuje jednání menšinové skupiny lidí, kteří nějakým způsobem porušují etnické, právní či jiné společenské standardy. Většinou se jedná o agresivní chování, násilí či pouze její hrozbou, revizionismem, sociální demagogií, rasismem, národnostním či náboženským konfliktem. Největší problém extremismu je to, že neřeší, čeho chce dosáhnout, ale jeho podstatou je pouze hodnocení.

Politický extremismus se dělí na pravicový a levicový. Do pravicového extremismu patří neonacismus; ten se zaměřuje na násilné útoky proti Romům, homosexuálům, proti bojovníkům za rovnoprávnost či bezbranným bezdomovcům. Do levicového extremismu se řadí anarchismus. Anarchisté, jak se označují lidé vyznávající takový životní směr, neuznávají vládu či jakoukoli diktaturu ze strany státu.

[14]

1.4.3 Moderní formy hrozeb

V této podkapitole by se z názvu dalo očekávat, že by to mělo být něco opravdu nového, což ale zrovna u útoku za pomoci CBRN neboli využití chemických, biologických, radiologických, nukleárních látek k odstrašení či k přímo k útoku není úplně pravda. Vývoj toho druhu útoku se datuje na konec 19. století, kdy končila Průmyslová revoluce. První využití CBRN útoku bylo v 1. světové válce ve francouzském městě Yprés, kde ně-

mecká armáda využila chlorový plyn, který po vdechnutí způsobil smrt tisícům francouzských vojáků. Druhý útok nastal až na konci 2. světové války v japonských městech Hirošima a Nagasaki, kde byla poprvé využita jaderná energie k hromadnému ničení, kde oběti dosahují 250000 lidských životů, z toho až 150000 lidí zemřelo okamžitě, dalších téměř 100000 na následky popálenin či radiace.

Dříve se počítalo s využitím těchto látek pouze ve válce. V současnosti si už takovou lehkomyšlnost nemůžeme dovolit a nárůst teroristických útoků (11. září 2001 USA, 11. března 2004 Madrid, 7. července 2005 Londýn) to jenom potvrzuje. Proto se tím začali zabývat světové instituce. Výsledkem jednání je dokument, ve kterém jsou hlavní body prevence, ochrana, stíhání a reakce proti boji s terorismem. U látek CBRN jde o zamezení přístupu ke zbraním a výbušninám, a to nejen jako hotových produktů, ale také možnosti výroby těchto zbraní.

Další forma hrozby se nazývá „Kyberterorismus“. Jeho hlavní cíle jsou stejné jako u klasického terorismu, a to vyvolání strachu a nejistoty. Jde tedy o poddruh terorismu, kde se místo klasických zbraní využívá informačních a komunikačních technologií. Základní znaky kyberterorismu:

- cíl – politická změna, ideologická propaganda,
- publicita – dosažení co největšího obecnostva,
- násilí a strach – vytváření strachu,
- opakovatelnost – hrozba že příští útok může být veden právě na tebe,

Časté chyby ve špatné formulaci kyberterorismu jsou popsány v následujících bodech:

- finanční obohacení – jak jde o peníze, nejedná se o kyberterorismus,
- poškození cíle – nejde o kyberterorismus, většinou jde útočníkovi o utajení toho útoku,
- sběr informací – jde spíše o „kyberšpionáž“,
- vandalství – změna původní legální webové stránky na jinou webovou stránku (třeba za účelem zesměšnit),
- politická motivace,

1.4.4 Další bezpečnostní rizika

Potencionálních rizik je bezpočet. Těžko lze definovat, které rizika mají větší pravděpodobnost výskytu a které jsou naopak téměř zanedbatelné. Ty s častějším výskytem jsou rozebrány podrobněji v předchozích kapitolách. Ty další jsou uvedeny v níže uvedeném výpisu.

- šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů,
- kybernetické útoky,
- nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí,
- negativní aspekty mezinárodní migrace,
- organizovaný zločin a korupce,
- skryté rizika (menšinové skupiny, ekonomické, alianční)
- ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
- přerušení dodávek strategických surovin nebo energie,
- pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události,

[16]

1.5 Diverzifikace rizika

Diverzifikace rizika neboli i rozdělení rizika na menší oblasti, se dělá kvůli komplexnějšímu řešení v krizových situacích při mimořádných událostech. Základní rozdělení může být podle cílového objektu, který daná situace ohrožuje:

- člověk, společnost,
- území,
- kritická infrastruktura,
- majetek,

Další rozdělení můžeme udělat podle toho, jak k mimořádné situaci došlo:

- náhodná- příčinná,
- přirozená- vyvolaná,
- dobrovolná – vnucená,
- očekávaná – neočekávaná,
- neovlivnitelná – ovlivnitelná,
- objektivní – subjektivní,
- identifikovatelná – skrytá,

Z pohledu zajištění normálního stavu dělíme rizika:

- vnější – vnitřní,
- vojenská – nevojenská,
- bezpečnostní,
- politická,
- ekonomická,
- sociální,
- náboženské,

Podle velikosti oblasti, kterou MU zasáhla:

- bodová – místní,
- liniová – oblastní,
- lokální – regionální,
- plošná – celostátní,
- územní – kontinentální,

Z pohledu časového lze rozdělit:

- krátkodobá,
- střednědobá,
- dlouhodobá,

Dále:

- evoluční – skoková,
- pomalá – rychlá,

Dále:

- Ojedinělá – periodická,
- Nárazová – kontinuální,

Z pohledu pravděpodobnosti vzniku MU dělíme:

- nepravděpodobná – velmi malá pravděpodobnost – $0 < 20\%$,
- možná – malá pravděpodobnost – $20 < 40\%$,
- pravděpodobná – střední pravděpodobnost – $40 < 60\%$,
- reálná – vysoká pravděpodobnost – $60 < 80\%$
- jistá – velmi vysoká pravděpodobnost $80 < 100\%$

V neposlední řadě rozdělujeme podle stupně vlivu MU:

- 1. stupeň – omezení,

- 2. stupeň – ohrožení,
- 3. stupeň – poškození,
- 4. stupeň – ničení,
- 5. stupeň – devastace,
- 6. stupeň – zánik,

[11]

1.6 Mezinárodní konflikty

Abychom mohli vůbec mluvit o mezinárodních konfliktech, je potřeba definovat konflikt a zjistit, jak by vypadal normální stav této situace, neboli rozlišit kdy je situace bezkonfliktní a kdy už se jedná o konflikt.

K tomu se nám nabízí řada otázek, mezi které patří, kdo jsou primární a kdo sekundární aktéři, případně kdo další ještě situaci ovlivňuje? Co spustilo konflikt, kde berou účastníci konfliktu motivaci? Co je pro jednotlivé strany prioritní, v jaké fázi se situace nachází (případně oběti)? Jaké mají jednotlivé strany vybavení, vztahy mezi vůdci, jak probíhá případná komunikace? Jaká byla situace v minulosti mezi aktéry konfliktu, jestli měli někdy mír mezi sebou? A tak bychom mohli pokračovat dál.

Hlavní je si uvědomit, že ne vždy musí konflikt obsahovat ozbrojené násilí. Jako obecný příklad si může uvést základní definici konfliktu. Máme nějakého účastníka, který se snaží prosadit svůj záměr na úkor někoho druhého. Jde tedy o získání nějaké hodnoty, kterou chtějí oba, což je většinou problém.

U řešení mezinárodních konfliktů vycházíme z charakteristik, které jsou sepsány níže v bodech.

- umístění, kde probíhá konflikt (mezinárodní/systemový/mezistátní/vnitrostátní konflikt),
- jaké byly použity prostředky (násilný/nenásilný konflikt),
- co způsobilo konflikt (mocenské/konstituční/ideologické/ekonomické problémy),

[7]

1.6.1 Analytické hladiny

Pro lepší určení problému (konfliktu) se podle umístění se v mezinárodním systému používají analytické hladiny, neboli někdy také nazývány analytické roviny. Jako jednotli-

vé analytické hladiny si můžeme představit místa, kde máme uloženy výsledky i zdroje vysvětlení.

První analytickou hladinou je mezinárodní systém. V této hladině máme největší směs informací, které nám umožňují komunikaci a zároveň neřeší vztahy nadřazenosti či podřízenosti. Mezinárodní systém určuje prostředí, ve kterém se budou jednotliví aktéři pohybovat a jednat. Všeobecná distribuce moci určuje jednotlivé cíle mezinárodních aktérů. Pokud konflikt mění základní strukturu systému (pravidla, hodnoty, rozdělní moci) jsou tyto konflikty označovány systémové konflikty. Za takové konflikty jsou považovány například 1. a 2. světová válka. Tedy konflikty které výrazně změnilly vztahy mezi aktéry, pravidla či normy organizací mezinárodního systému.

Druhou analytickou hladinou je hladina tvořená jednotlivými státy, nadnárodní společnosti a mezinárodní vládní i nevládní organizací. Jednotlivé konflikty v této hladině se nazývají mezinárodní konflikty, tedy nejčastěji konflikty mezi státy. Tento druh konfliktu se odehrává v mezinárodním systému, ale na rozdíl od první hladiny nemá měnit strukturu, pravidla ani hodnoty systému. Jako příklad takového druhu konfliktu si můžeme uvést loňské obsazení Krymu ruskou federací.

Třetí analytickou hladinou jsou subjednotky, které jsou tvořeny politickými stranami, mafii nebo jenom nějakou zájmovou skupinou. Jedná se o konflikt, který se celý odehrává v jednotce z druhé analytické hladiny. V tomto případě se jedná o vnitrostátní konflikt. Zde by měla být minimální vnější politická či ekonomická pomoc. Pokud je pomoc (ze strany jiného státu) aktivní, jedná se o vnitrostátní konflikt pod vnějším vlivem. Jako příklad vnitrostátního podniku se nabízí války o nezávislost (Francii-Alžírsko, Baskicko-Španělsko, Irsko-Velká Británie), politické hnutí za nezávislost (Korsika-Francie) nebo občanské války (Bosna a Hercegovina).

2 PREDIKCE BUDOUCNOSTI A JEJÍ METODY

V této kapitole se zaměříme na předpovídání toho, co by v budoucnu mohlo nastat. Je to vždycky trošku sázka do loterie. Abychom nemuseli úplně tipovat, je vytvořena řada metod, které nám toto umožní.

Všechny metody, uvedené v této kapitole, patří mezi kvalitativní prognostické metody. Prognóza vždy vychází z reálných či vymyšlených situací, které se staly, nebo by se stát mohly. Nejznámější nebo také nejvíce používané metody se od sebe liší ve způsobu získávání informací a rychlosti zpracování.

[5]

2.1 Metoda analogie

Metoda analogie se využívá k předpovědi jednoho systému na základě zkoumání jeho podobnosti s charakteristikami jiného systému (reálného či abstraktního). Snažíme se nalézt co nejvíce shodných podstatných vlastností a znaků. Vybíráme je však náhodně, neměli bychom se nechat ovlivnit předčasně utvořeným názorem. U zkoumaných charakteristik je nutno sjednotit jejich obsah a formu.

Tato metoda vychází z podobnosti situací, které se už odehrály v minulosti, i třeba v jiných oblastech (analogie historická). Pro příklad si můžeme uvést rozpad Rakouska-Uherska, které se odehrálo v 19. století, kdy by některé situace bylo možné použít u možného rozpadu Spojeného Království Velké Británie a Severního Irska v blízké budoucnosti. Nebo hledání podobností v soupeření o celosvětovou moc hlavních aktérů dnešního světa, tedy USA a Ruska se situací, která se odehrála ještě před naším letopočtem a to s válkou o středomoří mezi Římem a Kartágem.

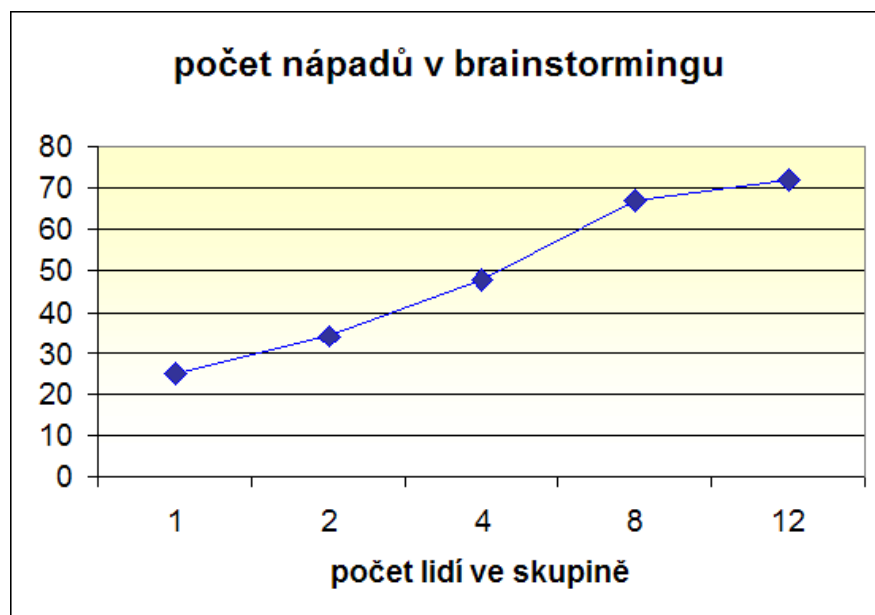
[5]

2.2 Brainstorming

Brainstorming neboli burza nápadů, jak by se to dalo volně přeložit, je založený na získávání co nejvíce informací a nápadů k uvedenému problému. Vychází ze zjištění, že skupina vyprodukuje více nápadů, než samostatný jedinec (viz. Obr. 5). Výhoda metody je rychlost jednání mezi účastníky na dané téma. Výsledek se většinou využívá pro překlenutí krátké situace a jsou respektovány tyto požadavky:

- Forma diskuse je buď, obecná nebo konkrétní. Obecná forma nám umožňuje komplexnější názory, naopak konkrétnější forma vede k přesnějším a výstižnějším názorům.
- Nic není nemožné -předchází se předsudkům v řešení našeho problému.
- Co nejvíce přednesených názorů, tím narůstá efektivita metody.
- Diskusi řídí moderátor. Ten má za úkol udržovat jednání v daném tématu, neovlivňovat diskutující a zajišťovat, aby nedocházelo k zesměšňování účastníků v diskusi.
- U nových účastníků nedochází ke zbytečnému protahování (zdvořilostní úvody). Počet lidí v diskuzích pohybuje od 3-12 a samotná diskuze by neměla přetáhnout 2 hodiny.

[5]

Obr. 5 Brainstorming počet nápadů/počet lidí[5]

2.3 Panel Expertů

Panel expertů neboli metoda expertního panelu je typ metody, která se zaměřuje na souhrn a spojení široké škály dat a informací ze kterých odborníci-experti vytváří výstupní zprávu, která je souborem doporučení pro řešení zkoumaného problému, případně vznikne celková vize týkající se řešeného tématu.

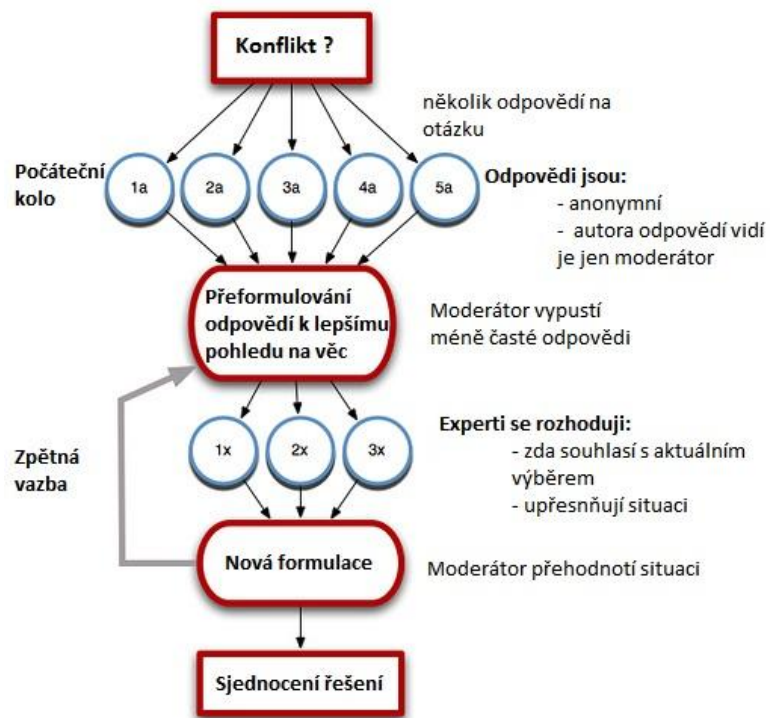
Stejně jak u předchozí metody jde o získávání co nejvíce informací. Liší se už ale při zpracování jednotlivých situací, ze kterých se vytváří nějaký průnik získaných informací. Efektivita této metody je při složitých situacích, kde je zapotřebí odborné znalosti, vyžaduje tedy účast expertů z různých oborů. Proto tato metoda není vhodná pro laickou veřejnost.

[5]

2.4 Metoda Delphi

Jak už název metody naznačuje, jde o slavnou Věštírnou v Delfách, kdy žádný vládce Řecka se neodvážil vyrazit do války, bez požehnání z Delf. V této metodě jde hlavně o anonymitu zúčastněných odborníků. Kdy každý může říci svůj názor a nikdo ho za to nebude osobně kritizovat. Časová náročnost je větší jak u Brainstormingu, ale zase rychlejší než u Panelu Expertů. U této metody nám jde o to vytvořit nějaký výhled, jakým směrem by se daný problém či událost mohla vyvíjet. Tuto metodu si můžeme představit jako veřejný průzkum nějaké situace (dotazník). Výsledek se zpracovává tím způsobem, že ty největší odlišnosti se vypustí a tzv. průměr se znovu zpracuje do nového dotazníku. Tedy takovou zpětnou vazbu (viz. Obr. 6).

[5]

Obr. 6 Metoda Delphi[5]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V této kapitole už se bude pomocí popsaných postupů rozebírat konkrétní situace ze světa. Vybírány budou situace, které přímo nebo nepřímo ovlivňují naši republiku. Tedy hlavně situace v EU, Rusku, USA a Číně.

3.1 Bezpečnostní vývoj v ČR

Bezpečnostní vývoj v ČR vychází z bezpečnostního vývoje aliancí, které jsme součástí. Proto se zde hlavně zaměříme na novelu branného zákona, která byla letos v dubnu schválena. A v druhé části rozebereme aktuální mise, kde jsou zrovna nasazeni členové naší armády.

3.1.1 Novela Branného zákon č. 585/2004 Sb.

Všude se dočítáme, že novela je jenom jakousi pojistkou v případě ohrožení státu, tedy pokud platí mírový stav nic se pro nás nemění. Co všechno ale co za tím může být, si nastíníme v následujících odstavcích.

Ke vzniku novely vedlo nařízení organizace, které jsme součástí. S neustálými omezeními se setkáváme běžně ze strany EU. Těžko, ale můžeme porovnávat zákaz používání konkrétního názvu našeho produktu (Rum, pomazánkové máslo) s novelou branného zákona.

Novela nevede k zajištění lepší obranyschopnosti České republiky, ale pouze lehčímu povolání našich branců, aktivních záloh, které nyní může povolát i mimo území České republiky na válečnou misi do zahraničí. To bylo před novelou možné u vojáků z povolání, kteří jsou za to placeni.

Každý asi zaznamenal 3 denní průjezd amerických vojáků přes Českou republiku, který byl pojmenován „Dragounská jízda“, na přelomu března a dubna tohoto roku (2015). Jeden z důvodů demonstrování síly mohla být právě chystaná novela branného zákona, která pár dní po „jízdě“ byla schválena bez sebemenších zádrhelů, vlivem uspokojení českého občana, která může být použita k vytvoření obrovské armády s velkou mírou flexibility pro rychlý přesun na východ Evropy.

V Americe právě chystaná doktrína plánuje využití této velké, i když ne moc kvalitní, armády v kombinaci s profesionálními vojáky. Jenom z České republiky by do pouhých deseti dnů mělo být povoláno až 250000 mužů a žen. Dalších 35000 mužů, případně i

žen má být k dispozici (do vzdálenosti 10000km) do 4 dnů od povolávacího rozkazu USA. V doktríně se ani nepíše, jakým stylem řeší navazující logistiku (potravin, komunikační a zdravotní zázemí), dokonce doktrína neřeší ani návraty vojáků do vlasti.

Doktrína představuje dva scénáře, kdy ani jeden scénář neřeší mír. První scénář počítá s modelem „Blitzkrieg“, tedy porazit Rusko tak, aby nedošlo k jaderné výměně. To se zdá méně pravděpodobné, proto se v druhém scénáři počítá s ne moc optimistickým obětováním vojáků.

A právě toto obětování se nás může nejvíce týkat. Protože můžeme těžko doufat, že právě v přední linii budou obsaženi američtí vojáci. Pokud tedy nastane pozemní válka, budou v přední linii naši, polští a pobaltští branci.

Tento zákon umožňuje povolat i ženy do války. A pokud ne zrovna do války, dává novela pravomoc vládě povolat ženy rozkazem na práce zadarmo právě na uvolněná místa po odvedených mužích. Půjde hlavně o zajištění nějakého nouzového chodu státu. Kdy ženy budou využity v průmyslu, veřejné dopravě, úřadech, policii, hasiči, energetice, zemědělství.

Tato novela není o obraně, ale pouze a jen o válce. Počítá se s válkou na východě Evropy. Naopak s čím se nepočítá je obrana obyvatelstva, kryty civilní obrany, výcvik domobrany a majeteků. Jediné co novela projednává je to, aby odvody a následné povolání do zbraně probíhaly v rámci zákona.

3.1.2 Mise AČR

V této podkapitole se zaměříme na aktuální rozložení sil AČR v jednotlivých misích. Než se k tomu dostaneme, uvedeme si pár faktů z historie. Když překročila irácká armáda státní hranice v roce 1990, byl to jasný signál pro OSN, která vyslala své vojáky na toto území. Tehdy to bylo poprvé, kdy ještě Československá federální republika vyslala své vojáky do Saudské Arábie. Tím byla započatá nová éra v řešení krizových situací v novodobé historii českého státu.

Od té doby se česká armáda zúčastnila na čtyři desítky misí, převážně na arabském poloostrově, dále na území bývalé Jugoslávie a blízkém východě. Mezi nejznámější nebo spíše nejvíce početní zastoupení patřila operace s názvem KFOR (mírová operace v Kosovu), kde se za 12 let (1999-2011) nepřetržitě účasti vystřídal téměř 9000 vojáků.

Aktuální mise AČR, jsou hlavně na území Afganistanu, kde operace nese jméno „Resolute Support“, tato operace sjednocuje následující jednotky:

- velitelství - sídlo mezinárodní letiště v Kábulu,
- národní podpůrný prvek – zajištění administrativy na celém území Afganistanu,
- strážní rota BAF – v provincii Parwan, zajištění bezpečnostní opatření,
- letecký poradní tým – výcvik, poradenství a výuka pilotů vrtulníků,
- polní chirurgický tým – vojenská nemocnice,
- jednotlivé zastoupení na velitelství Resolute Support v Kábulu a Bagramu – odborná činnost v různých procesích,

Na konci dubna tohoto roku (2015) bylo v této operaci nasazeno 281 českých vojáků. Další nasazení členů AČR probíhá v Somálsku, kde operace s názvem „EU-NAVROP-Atlanta“, má na starost ochranu plavidel, před místními piráty.

Na žádost Egypta dohlíží i členové AČR na dodržování mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem na Sinajském poloostrově. V Bosně a Hercegovině probíhá další mise za účasti našich důstojníků s názvem „Althea – Eufor“, která zajišťuje mír a podporuje rychlejší rozvoj Bosny a Hercegoviny. Jednotky AČR působí i na Mali, kde probíhá výcvik a materiální pomoc malijským ozbrojeným silám.

[26]

3.2 Bezpečnostní vývoj v EU

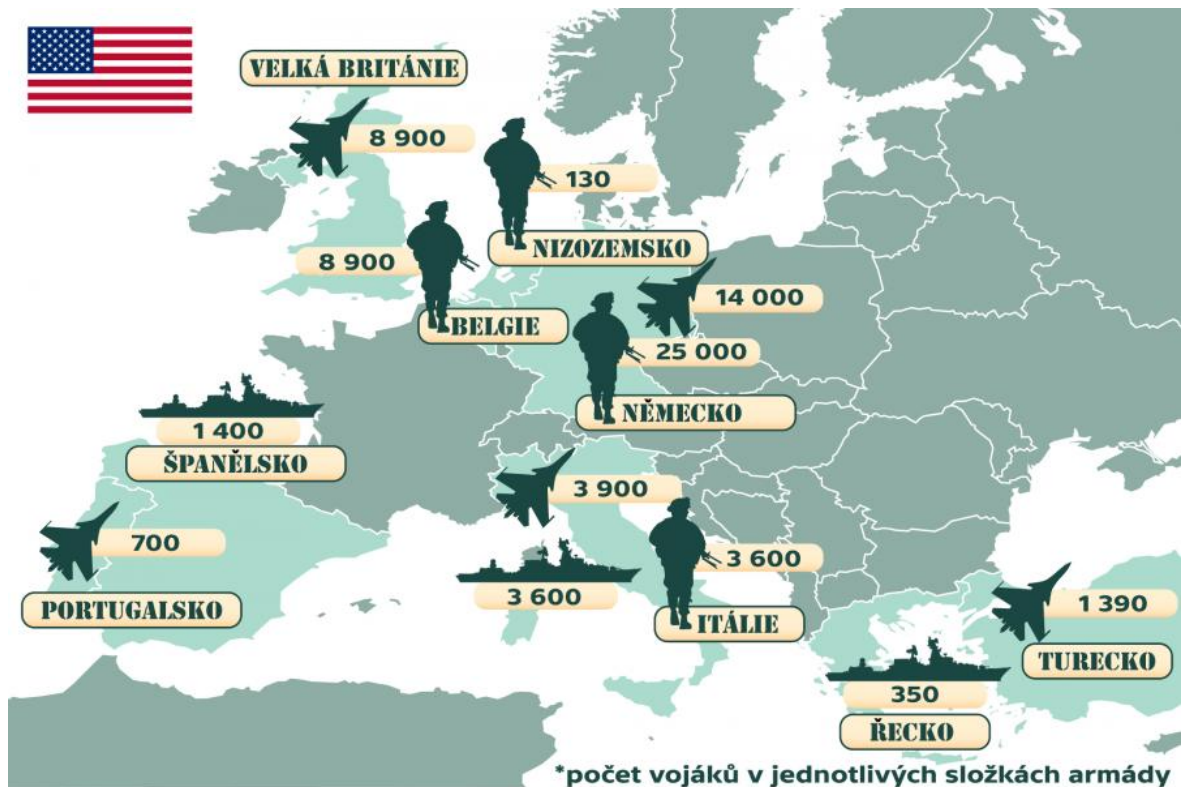
Bezpečnostní vývoj EU výrazně ovlivňují dva hlavní aktéři globálního světa, kteří v EU ovlivňují její strategický bezpečnostní vývoj. Jedná se o USA a Rusko. Loňská krymská krize ukázala, že i přes hrozbu sankcí Rusko nezmění svůj postoj k dané situaci a nepotřebuje žádný souhlas Evropy, spíš je to naopak, že Evropa potřebuje Rusko. Na druhou stranu když se podíváme níže na mapu (viz. Obr. 7) vidíme základny americké armády. To je důvod, proč EU musí naslouchat i USA. Tím se EU dostává do patové situace, jak řešit některé nastalé konflikty. Ale nejsou to jenom tito aktéři. Možný konflikt může nastat kvůli vnitřní nestabilní ekonomice, stále přetrvávajícím problémům Řecka nebo stále častějším teroristickým útokům ve Francii. Všechny uvedené problémy si rozebereme v následujících podkapitolách.

Bezpečnostní a strategická kultura EU:

- upřednostňuje multilateralismus,

- preventivní působení se sjednocení mezinárodního řádu,
- podobná ČR,

[2]

Obr. 7 Americké základny v Evropě[19]

3.2.1 Řecko

Ekonomické problémy Řecka způsobila celosvětové krizi v roce 2008. Situace zašla tak daleko, že v roce 2010 Řecko muselo požádat EU o úvěrovou pomoc kvůli situaci, která neměla daleko od státního bankrotu. V roce 2010 byly schváleny dva záchranné programy, které dohromady dosahovali 240 miliard eur, s tím, že v Řecku nastanou výrazné škrty na důchodech, mzdách a také nutnost postupného navyšování daní. Místo znovu nastartování řecké ekonomiky došlo k zvýšení nezaměstnanosti a zhoršení životní úrovně.

Místo plánované recese došlo k totální depresi. Soukromý i veřejný dluh stále stoupal, banky přestaly dávat úvěry. Jakékoliv investice do ekonomiky byly negativní. Z Řecka se stal stát závislý na dotacích od mezinárodních institucí.

Letos v únoru Eurozóna schválila další čtyřměsíční prodloužení tohoto programu, tedy další rozhodování nastane v červnu tohoto roku. Nyní už se objevují i spekulace o

„plánu B“, který mluví o odchodu Řecka z Eurozóny. To potvrdil slovinský ministr financí Dušan Mramor, nepřímo to potvrdil i německý ministr financí Wolfgang Schäuble.

Pokud by nastal “Grexit”, jak bývá často označovaná odchod Řecka z eurozóny (spojení dvou anglických slov Greece a exit), přineslo by to výrazné finanční i reputační rizika, ale také by nemuselo. Např. německý analytik Wolfgang Münchau na konci dubna napsal článek, ve kterém píše, že by to nemuselo mít pro EU velké následky. Dokonce si myslím, že by došlo k posílení měnové unie. Čemu ale přikládá větší apel je situace na Ukrajině. Při případném kolapsu Ukrajiny jako státu a případném posunu ruských hranic k západu, by vedlo k nebezpečí z úplně jiné kategorie.

Nemyslí si, že by Grexit měl výrazně ovlivnit evropské hospodářství. Větší obavy nastávají z opakování stejného scénáře v případě dalších členských zemí. To by vytvořilo další recese v bankovním sektoru (propad Eura), které by se mohly dotknout i ČR.

[20, 21]

3.2.2 Francie

Od lednových teroristických útoků v redakci Charlie Hebbo, kdy bylo zavražděno 17 členů této redakce, uplynula už nějaká doba, ale situace není stále pod kontrolu. Dokonce se mluví o tom, že situace nebyla nikdy tak kritická. Francie se stává terčem teroristických útoků, právě proto jak dokáže být tolerantní a demokratická. S čeho by se měly poučít ostatní státy.

Francii se podařilo odvrátit další teroristické útoky. Mezi nimi byl i útoky na kostely v jižní části předměstí Paříže. V souvislosti s tímto útokem se francouzské tajné službě podařilo zadržet mladého Alžírana, který měl ve svém autě zbraně a municí. Navíc se u něj našla podrobná dokumentace k chystanému atentátu. Od loňského roku si mladíka všímají francouzské tajné služby kvůli plánované cestě do Sýrie a zapojení do islámské války. Ve Francii se mluví o stovkách Francouzů, kteří se v Sýrii radikalizují a poté se vrací zpátky do vlasti. Proto se ve Francii vyhlásila zvýšená bezpečnostní opatření.

[22]

Další situace, které ve Francii za poslední měsíce nastala, bylo zastavení dodání letadlových lodí Mistral Rusku. Původní plán, bylo dodání dvou víceúčelových vrtulníkových výsadkových lodí, kde každá z nich má kapacitu pro 700 vojáků, 16 bitevních vrtulníků, 70 obrněných vozidel nebo 40 tanků, výsadkové čluny či vznášedla. Francie zastavila

vzájemný obchod kvůli pořád nezlepšené situaci na východě Ukrajiny, kde dochází na boje mezi místními a proruským separatisty. Za podpory různých států a zbrojařských firem dodává zbraně. Podobná situace nastala i v sousedním Německu, kde vláda zastavila zbrojní kontrakt soukromé německé firmě na dodání moderního výcvikového simulačního centra.

[23]

3.2.3 Pobaltské státy a Polsko

Situace na Krymu a poté i na východě Ukrajiny nemohly zůstat bez reakce pobaltských států a Polska. Náš severní soused řeší situaci na hranici s Ruskem, jednak výstavbou strážních věží a potom neustálým vojenským cvičením spolu s USA v pohraniční oblasti. Krymská operace byla provedena bez jediného výstřelu, proto NATO buď nevědělo jak nastalou situaci řešit a nebo situaci řešit vůbec nechtělo. Svět totiž není v krizi kvůli Ukrajině, ale hlavně kvůli USA a její finanční politice, která přežívá díky vykonstruovaných problémům, díky čemuž jednotlivé státy začínají zbrojit. Dokud bude platit tato dohoda, bude pro tyto státy nejdůležitější zabránění ruské strategické kampani, která by nalomila lid a jeho vnímání naklonila k východu.

[27, 29]

Litva jako první z pobaltských států oznámila znovu zavedení povinné vojenské služby, která by už letos na podzim měla odvést mladé brance mezi 19-26 roky na dobu 9 měsíců. Obyvatelé země to schvalují a berou to alespoň jako malou podporu svého státu, kdy nechtějí dát najevo strach a šok, který některým občanům způsobila situace na východě Ukrajiny. Mezi další z reakcí litevské vlády je navýšení rozpočtu na obranu o 1/3, blokáce ruské televize a zákaz proruské propagandy. Probíhají také vojenská cvičení, která vychází ze situace na Krymu s cílem odvrátit případný útok na významné litevské budovy. Cvičení se účastní na 3000 vojáků, kteří demonstrují snahu bránit se jakékoliv agresi.

[28]

Další dva pobaltské státy Estonsko a Lotyšsko požádaly NATO o účast aliančních jednotek na jejich území, pro zajištění lepší ochrany. NATO tak zahájilo množství cvičení na jejich území. Jedná se o námořní protiponorkové cvičení, do kterého se zapojilo i Švédsko a v Estonsku uspořádalo pozemní cvičení pod názvem „Trident Jaguar“.

Na vzniklé situace reaguje i Polsko, které staví 50 metrové věže na hranicích s Ruskem, kalingradská oblast. Celkem by jich mělo do června toho roku vyrůst 6. K posílení obrany má nápomoci koupě 8 baterií systému protiletdecké obrany krátkého a středního doletu, protiraketový systém a nákup vrtulníků EC-725. Vztahy mezi zeměmi už dlouhou dobu nejsou ideální a situace na východě to jenom umocňuje. V Polsku si téměř polovina obyvatel myslí, že jejich 8000 armáda není dostačující na případný konflikt s Ruskem, proto v zemi začaly vznikat organizace, které disponují až 10000 dobrovolníků, kteří by při případném konfliktu neváhali připojit se polské profesionální armádě.

[30]

3.2.4 Rozpínání Islámské státu

Ke konci loňského roku vydal IS svůj plán rozšiřování svého území, kde všude by platilo právo šaría. Z níže uvedené mapy (viz. Obr. 8) se vidět území, které si do pěti let chtějí nárokovat. Na území, kde už IS působí, dochází excesivnímu a genocidnímu násilí vůči ostatnímu vyznání (křesťani, jezidi, šiiti) Na druhou stranu si nemůžeme myslet, že IS své území „brání“ jenom díky teroru. Jsou tam určitě i lidé, kteří jsou spokojeni nebo alespoň nevidí výrazný rozdíl mezi současností a situací, která byla za Saddáma Husajna. Navíc pokud se podíváme do historie, před 1. světovou válkou žádné syrsko-irácká hranice neexistovala, zavedla ji až Sykes-Picotova dohoda z roku 1916 mezi Francií a Velkou Británií, kdy za souhlasu Ruské říše bylo rozděleno toto teritorium, které patřilo do Osmanské říše.

[31]

Jednalo by se o celou severní Afriku až po Jižní Súdán, celý Pyrenejský poloostrov, tedy Portugalsko a Španělsko, kromě Itálie a Francie celá jižní Evropa, dále státy kolem Černého moře a na východ až po hranice s Čínou. Samozřejmostí je pro ně obsazení celého Arabského poloostrova, kde už nyní mají své základny na severní části tohoto poloostrova.

Obr. 8 Plán IS do roku 2020 [32]

Nyní mají islámští radikálové v Sýrii a Iráku minimálně 50 vojenských táborů, kde probíhá výcvik nových „vojáků“. Z toho většina táborů je v Sýrii a asi 15 v Iráku. Po projití takového výcviku, se stává potenciální hrozbou pro celý svět.

Islám se prezentuje jako náboženství. Měli bychom je chápat jako agresivní politickou ideologii, která si nárokuje svobodu slova. Jeho cíl je změna co největší populace na islámskou populaci. Velké problémy vznikají už od malých organizací v zemi, kdy přestávají žít v souladu se zákonem státu, ve kterém žijí. Tato situace začíná být aktuální v ČR. Horší je situace v západních zemích Evropy, kde narůstá napětí a zhoršuje se bezpečnostní situace.

Muslimové pokud chtějí žít v cizí zemi se musí se zcela přizpůsobit. Pokud bychom jim dali velkou volnost, doplatili by na to jako vždy civilisté. Na druhou stranu těžko po nich můžeme chtít, aby se zřekli svého náboženství, ale pokud chtějí opravdu žít v jiném prostředí, musí si zvyknout i na kritiku svého vyznání. Pokud by se jim to nelíbilo, nikdo jim nebude bránit, vrátit se do země svého původu.

Tyto kroky by se měly dodržovat pro zastavení islamizace v „neislámských“ zemích a k uchování ochrany práv a svobod občanů. Výzvou pro 21. století je zastavit islámskou ideologii, která je protikladem evropských hodnot.

3.3 Bezpečnostní vývoj v Rusku

Bezpečnostní situace v Rusku se odvíjí od politické situace v EU a NATO a jejího vlivu na Ukrajinu. Ta v posledních měsíci nepatří mezi nejbezpečnější, tak se nemůžeme divit nad zbrojením okolních států.

Loni na podzim dostala ruská marína další už třetí ponorku třídy Borej, které vynikají svojí velikostí (175m), a jimž patří druhé místo co do velikosti, ale hlavně jde o nejmodernější ruskou jadernou ponorku, která je v ostrém provozu. Rusko počítá s výstavbou ještě dalších pěti takových ponorek do 5. let. Na starost by měli Černé a Středozemní moře.

Modernizací prochází i letectvo, kde se počítá s obnovení výroby nadzvukových bombardérů Tupolev Tu-160. Jedná se o největší a nejtěžší strategický bombardér na zemi, nebo spíše ve vzduchu. Dosahuje rychlosti 2250km/h, letoun dokáže transportovat vybavení do 40 tun. Hlavní předností je, že dolet s „plnou polní“, je neuvěřitelných 14500 km. A tak bychom mohli pokračovat přes plánování znovu zavedení jaderného vlaku, nové obrněné transportéry, až po protiraketový systém S-500. Rusku se prostě začalo zbrojit a ať už je za tím cokoli, není možné tuto skutečnost přehlížet.

Na druhou stranu ruská moc není tak velká, že by mohla řešit více konfliktů naráz. Proto dokud se neustálí situace na Ukrajině, nepředpokládám další výrazný progres ze strany Moskvy.

[35, 36]

3.3.1 Krym

Od obsazení Krymu Ruskem, které proběhlo loni na jaro, už uplynula nějaká doba na důkladnou analýzu situace. Problémy na poloostrovu Krym byly způsobeny dlouhodobou vnitropolitickou krizí na Ukrajině. Navíc Rusko nechtělo uznat vládu na Ukrajině, která byla nakloněna více západní Evropě. Kvůli špatné politice USA vůči Rusku po nástupu Baracka Obamy, která byla dle ruské strany nekonzistentní. Další významnou roli tam sehrál postoj vůči bývalým satelitům. V neposlední řadě v tom měla svůj podíl EU, která tlačila na Ukrajinu a jejího prezidenta Janukovyče, aby podepsal asociační dohodu. Ta by pro něho znamenala společenskou sebevraždu a pro Ukrajinu kolaps společnosti.

Hlavní rysy ruské politiky, které jim může závidět celý západní svět.

- pragmatická,

- bez váhání,
- vědí, co chtějí a jdou si za tím,
- konzistenční a dlouhodobá,
- neřeší sankce,
- nereagují agresivně na výpady jednotlivých států,

Obsazování celého území trvalo pouze 3 týdny a bez jediného výstřelu byl Krym obsazen. Výrazně tomu napomohl jak stav lidí, kteří měli už dávno nalomenou morálku, tak stav ukrajinských vojáků, který byl kvůli dlouhodobé vnitrostátní krizi výrazně zanedbaný. Vojáci byli dezorientovaní a s nadsázkou by se dalo říci, že nevěděli, na jaké straně vlastně jsou. Navíc ze strany Ruska jim byla nabídnuta možnost přejít na jejich stranu.

Krym má rozlohu shodnou s rozlohou Moravy. Na poloostrově žije necelých 2,000,000 obyvatel z toho je 56% Rusů, 24% Ukrajinců, 12% Krymských Tatarů.

Proč k obsazení Krymu vlastně došlo mělo jistě hodně důvodů, ale jedním z hlavních důvodů je určitě geografické místo Krymu a jeho hlavní námořní přístav v městě Sevastopol, díky čemu může Rusko kontrolovat pobřeží a námořních trasy do Černého moře (viz. Obr. 9) a dále Středozemní moře a v neposlední řadě bývalé sovětské státy jako Čečensko, Gruzie, Dagestán.

Obr. 9 Detailní rozloha poloostrovu Krymu[36]

Dalším motivem byla demonstrace síly západní Evropě a USA. I když z pohledu USA se jednalo spíše o žádoucí stav, díky zbrojení okolních států, čímž došlo k udržení

svého postavení. A v neposlední řadě si tímto území vytvoří mezi pásmo, které může být použito jako ochranný val.

I když Rusku hrozily sankce za okupaci Krymu, Rusové se ho nevzdají. Navíc sankce byly větším trestem pro státy EU, ti jsou totiž závislí na Rusku. Tomu může být jedno kam prodá svoji ropu, jestli na západ nebo do Číny. A to dává Rusku další alternativu k vojenskému řešení nastalých situací.

Začátkem roku 2015 se v okolí Krymu a nad Černým mořem začali objevovat častěji americké bezpilotní letouny Global Hawk, na východě Evropy pozemní a námořní jednotky, až 30 bojových letadel a cca 300 obrněných vozidel. Situace je stále nestabilní, ale žádná strana nechce rozpoutat válku, protože to by byl obrovský problém, větší než je obsazení Krymu a to si uvědomují všichni západní odpůrci Putinova jednání.

[1, 2, 35, 36]

3.3.2 Ukrajina

Rusko i po rozpadu SSSR považuje stále Ukrajinu, ale i další státy za svoji součást, kdy společně vytváří územní celistvost. Rusko si díky Ukrajině zajišťuje „náravník“ proti nepřátelským útokům a taky aby případné konflikty byly co nejdál od ruských hranic. Pokud Ukrajina nechce být spojencem s Moskvou, Putin udělá všechno proto, aby se z Ukrajiny stalo „alespoň“ neutrální území.

Ruská strategie spočívá v propojení doktrinálního unilateralismu, který počítá s tím, že pokud je síla správně využita, je i legitimní. Pak je tu putinův právní formalismus, kde všechny kroky ruské armády jsou schváleny vládou, tím si zajišťuje „zadní vrátka“ aby neporušil dohodu s NATO. A v neposlední řadě podpora referenda.

Mluvíme tady o stylu vedení války, který se použil už během 1. i druhé 2. světové války, kdy je zapotřebí jako první zajistit vhodné prostředí (informační, morální, psychologické, ideologické, diplomatické, ekonomické), aby mohli, zajistit množství desinformací obyvatelstva. Na to je dále navázáno zastrašování a podplácení úředníků. Po vytvoření chaosu nastává okamžik pro propagandu, která jenom všechno umocní. A můžou začít vojenské akce spolu s cílenými informacemi o stavu armády k zastrašení místní obyvatel. Jako poslední je potřeba umlčet poslední odpůrce. Aby byl zajištěný správný průběh je potřeba jednotlivé fáze plnit postupně, pokud by došlo k uspěchání, spustilo by to nekont-

rolovaný konflikt a to si Rusko nemůže dovolit. Jednotlivé státy by se měli poučit z historie, aby zamezili průběhu takovému typu „války“.

[36,37]

Neustále jsme novináři „masírování“ agresí Ruska, ale zkusme to trochu otočit a podívejme se na to ze strany Ruska. Po rozpadu SSSR se Rusko vzdalo svého vlivu ve státech, které dohromady zaujímají rozlohu 1260 000 km². Naproti tomu NATO s EU si podmanila do svého vlivu území o rozloze 644 000 km².

Na konci studené války chtěli Sověti, aby vojáci NATO zůstali v Evropě a dohlíželi na sjednocené Německo, ale zároveň chtěli, aby se aliance dále nerozšiřovala. To americká vláda v čele s Bilem Clintem porušila a v roce 1999 bylo NATO rozšířeno o naši republiku, Maďarsko a Polsko. Další rozšiřování nastalo v roce 2004, kdy se přidalo Bulharsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Tím ale rozšiřování nekončilo, v roce 2008 prezident George Bush chtěl přijmout Gruzii a Ukrajinu. Nakonec k přijetí nedošlo, ale i tak to vyvolalo ze strany Ruska reakci, která vedla k obsazení Gruzie ještě téhož roku.

I když Rusko dávalo jasný nesouhlas s dalším rozrůstáním NATO, už rok po obsazení Gruzie to pokračovalo, kdy se přidala Albánie a Chorvatsko. Moskva to logicky vyhodnotila jako nepřátelskou iniciativu proti svým prioritám. Když loni na jaro byl svržen proruský prezident Janukovyč, byl to jasný povel pro Rusko s tím něco dělat.

Mezi těmito hlavními aktéry je nyní neutrální prostor o rozloze asi 483 000 km², který je tvořen hlavně Ukrajinou. A tento zatím neutrální prostor chce Putin udržet co nej dál od vlivu západu.

Měli bychom se snažit pochopit, co Ukrajina znamenala a hlavně znamená pro Rusko z hlediska geopolitického, kdy vytváří „narázník“ před případnými konflikty v blízkosti svého státu. Ani USA by se nelíbilo, kdyby nějaký významný aktér a to nemusí být zrovna Rusko, ale třeba Čína obsadila Mexiko.

[36, 37]

3.3.3 Írán

Dohoda šesti velmocí, která nařizuje Íránu omezit jaderný program, aby mohly začít obchodovat s ostatními zeměmi, je na spadnutí. A hned první kdo na to zareagoval, je samozřejmě dlouhodobý spojenec Rusko. To obnovilo už jednou zastavenou transakci mezi Ruskem a Íránem, kdy měla Moskva poskytnout Íránu vojenského protiletectvého systému S-300 „Favorit“, který chtějí využívat na ochranu svých jaderných továren, při letectvém napadení Izraele. Systém je sestaven z několika raket, které dokáže sestřelit letadlo i rakety země vzduch s plochou dráhou letu. A navíc je tento systém plně mobilní. Další výměnný obchod se chystá, kdy do Ruska půjde íránská ropa a opačným směrem půjde zboží (textil, potraviny, obilí, stavební materiál).

Izrael dodání systému Favorit kritizuje, že mu to znemožní zasáhnout v případě, kdyby se Írán vrátil k obnově výroby atomové bomby a také, že systém se nemusí používat pouze k obraně. USA je podobného názoru jako Izrael a jenom dodává, že Írán podporuje místní teroristické organizace jako jsou libanonské šíitské hnutí Hizballáh a palestinský Hamás a hlavně Islámský stát, Dochází tak k další destabilizaci „blízkého východu“

[38, 39]

3.4 Bezpečnostní vývoj v USA

Situace v USA se po 11. září výrazně změnila. Do té doby se spojenci zapojovali do bojů po celém světě. Ale žádný válečný konflikt se neodehrával na území Severní Ameriky.

Bezpečnostní a strategická kultura USA:

- smart power – (kombinace mezi hard power a soft power), kdy z každého typu působení na okolí, využívá to pozitivnější. Takový typ vlivu si může dovolit pouze USA díky své ekonomice a armádě,
- větší hrozba je z čínských bankéřů, než z čínských generálů (Čína vlastní více jak 1/3 amerických dluhopisů), Asijská investiční banka (dále jen AIIB) má tendenci dokončit fázi přebrání členů Mezinárodního měnového fondu (dále jen MMF) a zatím pod sebe stahuje konsorcia a banky BRICS

3.4.1 Konec Americké nadvlády

Když v roce 2008 zkrachovala americká banka Lehman Brother, způsobilo to celosvětovou krizi, která se táhne doposud. Aby krach jedné banky nezpůsobil kolaps ekonomiky, byla založena Asijská investiční banka (dále jen AIIB).

AIIB, které bylo založeno Čínou, způsobilo oficiální začátek rozpadu americké hegemonie, které USA zaručovali stabilitu americké ekonomiky, díky obchodování v dolarech.

Americký dolar byl od roku 1900 pevně navázán na zlato. To mu i přes různé propady vydrželo až do roku 1971, kdy pro USA přestal být výhodný zlatý standart, a muselo se najít jiné spojení s dolarem. V roce 1973 byl dolar svázán s ropou a jejím obchodováním jen v americkém dolaru. Amerika si tím zajistila umělý trh, kde mohla díky Federálnímu rezervnímu systému (dále jen FED) okrádat lidi (a také to dělala). To vydrželo do přelomu tisíciletí, kdy Irán začal uvažovat o jiné měně. Amerika to „vyřešila“ po svém (válečně) a Irán se musel vrátit zase k dolaru.

Pokud se podíváme na vojenské aktivity americké armády, jsou jejich zájmy zaměřené na Blízký východ, kde jsou největší zásoby ropy, dále je to Ukrajina přes kterou vede ropovod z Ruska. Ve výsledku nejde o samotnou ropu, ale pouze o to aby se s ropou obchodovalo jen v dolarech.

V dnešní době, kdy válka Evropě je na spadnutí si připomene fakta, která už párkrát zachránila americkou ekonomiku. USA mělo ve své historii několik krachů na burze, ze dvou si výrazně pomohly vyvolanými válkami a to 1. a 2. světovou válkou. Snad se do třetice nebude snažit udržení hegemonie, zajistit další mezinárodní válkou.

Hlavně kvůli stylu jak USA v historii řešila problémy na burze, patří tento problém do pesimistického scénáře, který by snad ani nemohl být horší, pokud by Amerika chtěla jít do válečného konfliktu, kvůli znovunastartování své ekonomiky.

[40]

3.4.2 Protiraketový „deštník“ NATO

NATO začalo s výstavbou v roce 2006, konečná cena má dosáhnout miliardy eur. Vzniknout mají do konce roku 2020 tři základny, kde jedna radarová má být v Turecku a dvě protiraketové mají vyrůst v sousedním Polsku a Rumunsku.

Smysl základen není namířen proti Rusku, ani to z geografického hlediska není možné (jedna základna je moc na jihu a druhá je zase moc blízko Rusku). Navíc původně se plánovalo, že Rusko se bude podílet na výstavbě deštníků, to ale přes dlouhé debaty bylo nakonec v roce 2013 ukončeno. Tento „deštník“ je určen na ochranu proti severokorejským a iránským raketám.

I přesto od začátku myšlenky postavit v Evropě základny protiraketové obrany vyvolávají na straně Ruska velké antipatie. Po loňské anexi Krymu, kdy vzájemná tolerance je na bodu mrazu, se nesympatie mění ve výhrůžky.

Rusko navíc obvinilo NATO, že přesunuje jaderný arzenál do východní Evropy. To aliance odmítá. A naopak kontruje, že Rusko využívá k zastrašování svůj jaderný arzenál, nebo letecké bombardéry, aby dosáhly svých cílů.

Letos v březnu Rusko vydalo prohlášení, že pokud bude Dánsko nadále napomáhat protiraketové obraně NATO, stanou se dánské válečné lodě ruským terčem. To pronesl ruský velvyslanec Vanik v Kodani. Dokládá to jenom politický systém, který vychází z vnějšího nepřítele a tím je pro Rusko samozřejmě hlavně západ v čele s NATO.

Na jedné straně je tu častá kritika ze strany Ruska na základy a jejich hrozbu jaké představují a na straně druhé je tu neustálá potřeba se chlubit s čím Rusko může v případě války vyrukovat. I když každá informace o stavu cizí armády je pro nás důležitá, stejně s největší pravděpodobností nám neukazují ty největší hrozby, se kterými vyrukují až v otevřeném konfliktu.

Dokud nebudou základny v plném provozu, bude zde neustála hrozba ze strany Ruska, že podnikne krok, který bude poslední kapkou vzájemné tolerance. A pokud se do války pustí dva státy o takové vojenské síle, nebude místa na zemi, kterého by se tento konflikt netýkal.

[41]

3.4.3 Sýrie

Válka v Sýrii trvá už 4 roky a za tu dobu přišlo o život přes 220 000 lidí. Od loňska se k bojujícím připojili radikálové z IS a k nim se připojili další extremisti. Po zapojení IS se do tohoto konfliktu zapojilo USA a začali s bombardování Sýrie.

Spojenecké nálety spolu se členy NATO a některými arabskými státy (Bahrajn, Egypt, Saúdská Arábie, Jordánsko a Spojené arabské emiráty) podnikají nálety v Sýrii,

kteří jsou tam na pořadu dne od loňského srpna. Do náletů se v letos dubnu zapojila i Kanada se svými bojovými letouny CF-18 Hornet, které úspěšně zaútočili na severu Sýrie poblíž města Rakky (Ar-Raqqah), kde má centrum IS.

Na konci dubna byl proveden další nálet, kde podle agentury Reuters bylo zabito 2079 lidí. Bohužel mezi mrtvými nebyli jenom bojovníci IS či účastníci radikální Fronty an-Nusra, ale i 66 civilistů z toho 10 dětí a 6 žen.

K dalšímu kroku přistoupila americká armáda, která vytvořila v Jordánsku výcvikový tábor pro syrské rebely, kteří se chtějí postavit extremistům z IS. K výcviku se přihlásilo přes 3750 uchazečů, kde z nich bylo vybráno 400 nejlepších, kteří prošli výběrovými testy a prověřovací procedurou. Ta trvala několik měsíců, aby nedošlo k infiltraci islámských radikálů do toho tábora. První rota o počtu necelých 100 lidí už se chystá k výcviku a s dalšími se počítá. USA ještě plánuje vybudovat podobné tábory ve spřátelených zemích a to v Saúdské Arábii, Kataru a Turecku.

[42]

3.5 Bezpečnostní vývoj v Číně

Na závěr této kapitoly (Analýza současného stavu) se zaměříme na bezpečnostní a strategickou kulturu Číny. Vlivem změn v prolínání světové ekonomiky dochází k navýšení mezinárodních konfliktů. Proto si v této podkapitole pokusíme rozebrat a předurčit budoucí vývoj.

Bezpečnostní a strategická kultura Číny se dá vypsát v několika bodech, které jsou sepsány níže:

- zařazení Číny mezi mocnosti ve vojenství a hospodářství. To má za následek zvýšený zájem USA, který se z Evropy přesouvá dále na východ, to ovlivní bezpečnostní situaci na starém kontinentu.
- investice Číny do krizí oslabených států jako je USA, Řecko, Irsko, Španělsko ... možný trojský kůň EU,
- upřednostňuje dlouhodobé preventivní působení před preemptivními údery,
- má druhý největší vojenský rozpočet po USA (7 x menší než USA),
- nárůst vojenské síly, ale ne za cenu militaristického řešení,
- vyznává multilateralismus,

3.5.1 Vojenské základny v Jihočínském moři

Konflikty v Jihočínském moři trvají už hodně dlouho, zapojeno do nich je většina okolních států. I když se jedná o jedno z hlavních míst, které může narušit stabilitu v jihovýchodní Asii, nikdy nebylo toto území středem pozornosti světových aktérů.

Jihočínské moře patří do Tichého oceánu, kde se nachází řada útesů a skal, které mají pro okolní státy strategický význam. V současnosti vznikají základny konkrétně na Spratlyových ostrovech, které jsou na diskutabilním území a dlouhodobě jsou předmětem politických jednání. Na toto souostroví se kromě Číny nárokují ještě Brunej, Filipíny, Malajsie, Tchaj-wan a Vietnam. Poloha souostroví je vidět níže na obrázku (viz. Obr. 10)

Obr. 10 Poloha souostroví Spratlyovy ostrovy[44]

Dle družicových snímků se na některých ostrovech naskytuje možnost vytvořit až 3 km dlouhá přistávací runway (viz. Obr. 11).

Obrovské investice Číny do budování takových ostrovů má ekonomické důvody. Jako první je fakt, že tato oblast má velké nerostné bohatství. Druhý důvod je, že se jedná o území, které protíná obchodní trasa, kde každý rok propluje zboží za 125 bilionů korun.

Aktuální síla čínského státu vytváří obrovský vojenský nátlak na ostatní země, které se donutí, stáhnou z tohoto území a Čína bude moci toto území vyhlásit za své. Na to samozřejmě reaguje USA, které označili jednání Číny za silně militaristické. A začíná přesouvat vojenské flotily z Evropy do ekonomického důležitých regionů v Asii, kde podporují nebo budou podporovat asijské země před zabráním dalších území a zachování důležité námořní trasy.

Obr. 11 Vojenská základna v Jihočínském moři [43]

[43, 44]

3.5.2 Severní a Jižní Korea

Korea patřila od roku 1910 pod Japonské císařství. Na konci 2. světové byl sever osvobozen „Rudou „armádou a jih „spojenci“. To byl hlavní důvod rozdělení, které platí i dnes tedy na Severní a Jižní Koreu. Na konci korejské války v roce 1953, bylo uzavřeno příměří, na které bohužel ani po půl století nenavazuje mírová dohoda. Toto území je proto stále ohniskem konfliktů mezi oběma státy.

Poslední výhrůžka byla ze strany KLDK, kdy oznámila, že pokud neopustí jihokorejské a americké lodě jejich vody, zahájí útoky na tyto lodě. Jižní Korea odmítá, že by se nejednalo o mezinárodní vody a nebere výhrůžky vážně. Podobné akce se opakují vždy v tomto období, když zde probíhá lov krabů.

[45, 46]

4 MOŽNÉ SCÉNÁŘE BEZPEČNOSTNÍHO VÝVOJE V PRŮBĚHU 5 LET

Následující kapitole budou nastíněny tři scénáře bezpečnostní vývoje v horizontu 5 let. Jako první se zaměříme na situace, které jsou nyní v eskalaci a mohly by mít negativní dopady na naši bezpečnost, tedy pesimistický scénář. Dále bude představen scénář, který vychází z minimálního progresu změn, tedy scénář který nepočítá s výraznými změnami v bezpečnosti situaci našeho státu. A na závěr se zaměříme na scénář optimistický, kde se všechny aktuální konflikty vyřeší politickou cestou.

4.1 PESIMISTICKÝ SCÉNÁŘ

EU se od posledního rozšiřování z roku 2013, kdy bylo přijato Chorvatsko, stále nachází ve velkých problémech, které jsou způsobeny velkými náklady na záchranu jižních států Evropy (Řecko, Španělsko, Itálie), což způsobuje určitě zvětšování rozdílu mezi ekonomicky silnými státy unie a státy, které byly přijaty až s námi v roce 2004, nebo ještě později (viz. Slovensko, Chorvatsko). Situaci komplikují také častější rozpory o celém směřování EU. Z EU vystoupila v roce 2016 Velká Británie, po jejím výstupu to v Evropě způsobilo ekonomickou situaci srovnatelnou s tou, jaká nastala po pádu investiční banky Lehman Brothers v září roku 2008. To způsobilo ještě větší tlak na silné státy. I přes snahu Německa a Francie nastala situace, která byla symbolicky pomyslná poslední kapka EU. Po „Grexitu“, kdy požadované výnosy dluhopisů Itálie a Španělska začaly okamžitě růst to před každou Evropskou bankou vypadalo jak před Tuzexem v 80. letech minulého století.

Podobná situace je i za oceánem, když evropské státy přešli na stranu asijské banky AIIB a tím americká ekonomika získala silného konkurenta a okamžitě ztratila svůj hospodářský vliv ve světě. Navíc evropské státy vytýkají USA dodávání zbraní na Arabský poloostrov, Balkánský poloostrov, Egypta, Ukrajiny, Afganistanu prostě kamkoliv a komukoliv kdo si zaplatí, ať je na té či oné straně. Jde ji jen o vyvolání válečného konfliktu, který by pro Ameriku byl poslední záchrana ke znovu nastartování svojí ekonomiky, díky hromadným nákupům zbraní do zemí, kde probíhá válka. To se samozřejmě dotklo i NATO, které ztratilo jednotnost v řešení jednotlivých konfliktů.

Neustálé boje na Ukrajině mezi proruskými separatisty a místními obyvateli dotlačili vládu k referendu, které dopadlo dle historických předpokladů. Východ se připojil k Ruské federaci a západ se připojil k Evropě. Ke spokojenosti to mělo daleko, hlavně ze

strany USA. Amerika začala tlačit na NATO, aby je podpořili, ale na to z řady důvodů (hrozby celosvětového konfliktu, osmadvacítka není jednotná, Ukrajina není členský stát NATO, řeší hlavně obranu ne útok, NATO by potřebovalo souhlas OSN, ta je ale v patové situaci, kvůli ruskému právu veta) nechtěla aliance přistoupit. A tak USA nezbývá nic jiného, než prodávat zbraně okolním státům Ruska, které toho také ve velkém využívají.

Situace kolem Ukrajiny uvolnila ruce IS, které po spojeneckých náletech narazili už na své limity rozšiřování svého území. Z tohoto důvodu se zaměřili na dokazování moci teroristickými útoky v Evropě. Využili imigrantů z Afriky do Evropy a díky zhoršení kontroly uprchlíků v řadě zemí (Itálie, Španělsko, Francie, Velká Británie, Chorvatsko) mají na svědomí zničení římského kolosea a zničení historické části Benátek, které se odehrálo během 24 hodin.

Problém s imigranty se řeší taky na Srbsko-maďarských hranicích, kde hromadně překračují hranice obyvatelé Kosova, kteří za vidinou lepšího života prodali svůj majetek výměnou za jednosměrný lístek do západní Evropy. Tato vidina se ale téměř v 100% rozplývá už v Maďarsku nebo okolních zemích, kde končí v azylových táborech a následuje přesun zpět. Problém imigrantů způsobil nátlak Bruselu, aby Srbsko uznalo Kosovské průkazy totožnosti. Další problém na Balkánském poloostrově se řeší v Makedonii mezi místními a Albánci, kteří žijí na území Makedonie. Situace se podobá konfliktu, který se odehrál loni na Ukrajině. Když Makedonská vláda začala zvažovat možnost vést Ruský plynovod na Balkán přes Makedonii, začali tu podezřelé nepokoje. Z médií se dozvídáme dokonce o Občanské válce. Problémy tady určitě jsou. Neustále tu probíhají komplikované ekonomické a politické hry, do kterých se zapojí domácí aktéři, ale i mezinárodní společenství. A to je právě ten problém, kdy EU se snaží zabránit výstavbě plynovodu i za cenu rozvrácení státu za pomoci umělých konfliktů.

Uzavření společné dohody mezi Íránem a šesti světovými mocnostmi (USA, Velké Británie, Francie, Německo, Rusko, Čína), o konečném urovnání íránské jaderné otázky, kdy se Írán zavázal omezit svůj jaderný program výměnou za zrušení sankcí a obnovy obchodu hlavně s místní ropou, se zdálo jako ideální řešení. Opak je ale pravdou a naplnily se obavy Izraele, který neustále plánovanou dohodu kritizoval. Došlo za strany Íránu k zatajení počtu centrifug a výroba atomové bomby samozřejmě nikdy nepřestala.

Situaci nejen v Asii, ale už i v Americe, získala do své moci Čína, která má ve své moci 30 000 tun zlatých valutových rezerv a po zapojení čínského Juanu do rezervních

měn AIIB, způsobila prudký pokles kurzu amerického dolaru. Tím Americe znemožnila podporu Japonska a další států v boji o Jihočínské moře, kde Čína vybuďovala na Spratlových ostrovech vojenské základny, čímž od roku 2016 získala kontrolu leteckého a vodního prostoru nad tímto územím. Všechny lodě či letadla se musí hlásit čínské armádě při vstupu na toto území.

Celkově se koncepce společné Evropy a jejího přímého spojení s Amerikou rozpadla, nastala degradace eurozóny. Propad v hospodářské oblasti v EU a USA byl způsoben AIIB, která začala skupovat pozemky na celém světě, způsobuje rozklad i transatlantického spojení. Členské státy vyjednávají s AIIB, čímž snaží udržet ekonomickou situaci svého státu.

4.2 REALISTICKÝ SCÉNÁŘ

Současná situace je spíše pesimistická, než optimistická. Těžko můžeme předpokládat, že HDP EU poroste více jak 4 % ročně, což by vedlo ke splacení veřejných i soukromých dluhů, vyřeší početné sociální a ekonomické problémy EU.

Po neustálém americkém nátlaku na NATO a EU kvůli Ukrajině a jejím území došla Číně trpělivost a z pozice spojence Ruska, si vyžádala okamžité splacení amerického dluhu, což přibrzdilo Obamovi válečné myšlenky. Tím EU mohla změnit své plány a začít jednat s Putinem o neutrálním území na Ukrajině a o obnově energetického trhu, díky kterému v řadě evropských firem dochází ke ztrátám kvůli nastolené politice (kvůli stále aktuálním sankcím za obchodování s Ruskem). Dohodlo se tzv. „belgické řešení“ uznání neutrálního statutu Ukrajiny se zárukou zachování federace jako druhu státního zřízení s právem respektování menšin.

Z Ruska se stal stát, který má silný prezidentský systém a regulovatelnou demokracii, což má velkou podporu ze strany ruských obyvatel. Dochází k výraznému růstu ekonomické síly, která Rusku umožňuje ovlivňovat státy od Číny až po hranice NATO. Dochází dokonce ke spolupráci s NATO na Blízkém východě a Střední Asii.

NATO se přestalo zajímat o Ukrajinu a tak se mohla její síla přesunout na africký kontinent a blízký východ. Zde spojeneckými nálety došlo k zastavení rozrůstání území IS a zabití jejich hlavních představitelů. Hlavní cíl NATO je udržení IS států na stávajícím území (sever Iráku a severovýchod Sýrie) tak, aby docházelo k co nejmenším ztrátám na

životech obyčejných lidí. Dalším cílem jsou hlavně mírové mise, do kterých se zapojuje i naše armáda.

Mírový stav mezi Izraelem a Palestinou je v nedohlednu a šance na změnu jsou mizivé. Aktuální vláda v Izraeli patří mezi nacionalistické a konzervativní. Dokonce v ní není ani jedna strana, která by měla v předvolebním programu jednání s Palestinci o jejím území. Izrael nereaguje na nátlak ze strany EU, která Izraeli hrozí jak jinak než sankcemi.

Nestabilní situace je stále na Balkánském poloostrově v důsledku zaostalého pseudostátu Kosovo, který je zdrojem islámského fundamentalismu, terorismu a obchodu s drogami. Situace v Srbsku se podobá akci, která se odehrála na Ukrajině. Na jedné straně EU tlačí na Srbsko, aby uznalo po sedmi letech nezávislost Kosova, aby mohlo být Srbsko přijato do EU a potom zavedlo protiruské sankce. Na to ale Srbsko nikdy nepřistoupí, než aby za každou cenu bojovali o vstup do EU, raději budou pokračovat s obchodováním s Moskvou.

Mezi Ruskem a Čínou dochází ke sbližování nejenom na ekonomické, ale i na politické rovině. I když minulosti nebyly vzájemné vztahy ideální, nyní mají stejné zájmy v podobě vyřešení konfliktů v Sýrii, Ukrajině, Afghánistánu, Íránu a Severní Koreji. Zlepšení vztahů mezi světovými mocnostmi nejhůř nese USA, která se podle nich toto nevyrovnané partnerství snaží rozvrátit. To po přidání většiny států EU způsobilo konec americké hegemonie.

V Afghánistánu po stáhnutí většiny vojáků, které nastalo na přelomu roku, dochází opět k nepokojům, za kterými stojí Taliban. Opět se začíná hovořit o navrácení jednotek. AČR už počítá s vysláním další roty na podzim toho roku. Situace se tu bez vojenské kontroly v nejbližších měsících neobejde.

4.3 OPTIMISTICKÝ SCÉNÁŘ

Řecko se rozhodlo svůj dluh splatit prodejem 5 ostrovů svým věřitelům, díky tomu se dostalo z nemožného a mohlo začít fungovat bez neustálých dotací z EU. To pomohlo i EU a ani po přijetí Srbska a Černé hory do EU se nezměnila stoupající tendence, která byla před celosvětovou krizí z roku 2008.

Zlepšená ekonomická situace vedla k vytvoření společné fungující armády, která se hned od svého vzniku zaměřila na situaci z jihu Evropy, kde probíhal masivní příliv přistě-

hovalců z Afriky. Dále se tím zrychlila akceschopnost a flexibilita nasazení evropské armády.

NATO po náletech na dobitém území IS (Sýrii, Irák) zajistilo jednak ukončení rozšiřování jejich území a taky zmenšení počtu jejich příznivců na přijatelnou úroveň, kdy už nejsou hrozbou pro místní obyvatele. K opakování problému v místě konfliktu zůstávají stále jednotky aliance. NATO nyní řeší pouze mírové mise na severu Afriky, kde obnovuje život, jaký tam byl před obsazením islámskými radikalisty. Částečný terorismus v této lokalitě je pořád, ale díky vojenským a diplomatickým opatřením se to daří držet v přijatelné rovině.

Rusko se po vzdání nároků na Ukrajinu postupně stabilizuje a stává se z něj garance stability. Ukrajinská nová vláda, kdy byli obměněny všechny politické elity, za pomoci Ruska a EU zahájila restart ekonomiky, růst místního hospodářství a životní úrovně. Výrazně tomu napomohla EU po uzavření trojdohody (EU, Ukrajina, Rusko) o neutrálním území a hospodářský plán, který vedl ke zlepšení Ukrajinské situace.

Stability bylo dosaženo i Afganistanu, kde po mnohaletém nasazení aliančních vojáků došlo ke zklidnění situace a znovuobnovení země za pomoci AIIB. Vláda získala kontrolu téměř nad celým svým územím (okrajové části Talibanu). Rozvíjí se těžební průmysl.

Situace v Makedoni se uklidňuje. Od posledních voleb je u moci koalice tvořená jednou makedonskou stranou a jednou albánskou. Vliv Albánců na vládu je větší než kdy předtím. Ekonomická situace makedonských Albánců stále není ideální, ale určitě se mají lépe, než kdyby žili v Kosovu nebo v Albánii. Konflikt, který se objevoval v médiích o začátku občanské války v okolí města Tetova, kde mají majoritní převahu Albánci, má řadu nejasností. Nejvíce se řeší kdo vlastně bojoval a pokud to byli místní Albánci, zda tak učinili na vlastní pěst, bez větší podpory Albánců. Důležité pro celou Makedonii bylo, že toto nejasné povstání a připomínání možnosti vniku konfliktu vedlo k přípravě atmosféry na politické scéně, kde nyní projedná vláda zavedení dvou úředních jazyků, což nasvědčuje uklidnění atmosféry. Tím se jenom potvrzuje mezinárodní politika, že pokud to není nejnnutnější, tak za žádnou cenu neměnit hranice jednotlivých států.

5 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH SCÉNÁŘŮ A JEJICH DOPADY NA BEZPEČNOST ČR

V této závěrečné kapitole diplomové práce bude závěrečné shrnutí třech scénářů, které byly výše popsány. Závěrečné shrnutí bude nabízet dopady jednotlivých scénářů na bezpečnost České republiky.

Jeden z největších konfliktů, který pro naši republiku může mít velké dopady, ať už ekonomické nebo bezpečnostní, je konflikt na Ukrajině. Z ekonomického hlediska se jedná hlavně o sankce z EU, které nyní zakazují jakkoliv obchodovat s Ruskou federací. Rusko je pro české firmy jednou z prioritních zemí (pátá nejdůležitější lokalita) kam směřuje český vývoz. Přímý vývoz tvořil 5% českého exportu, pokud se k tomuto to číslu přičtou jednotlivé subdodávky pro firmy v zahraničí, které pak prodávají své produkty do Ruska, jedná se výrazně vyšší číslo v řádech desítek procent. Další ekonomický dopad nastává kvůli nutnosti zvýšení obranyschopnosti, ve které jsme dlouhodobě podprůměrem státem EU a tedy nutnost navýšení obraného rozpočtu, který nyní zahrnuje i znovu zavedení PVS. Právě novela branného zákona by mohla při svém plném využití mít výrazné dopady na bezpečnostní situaci v ČR, respektive českých vojáků. Ti by nyní mohli být povoláni do války mimo naše území i bez vyhlášení válečného stavu.

Vlivem sílící čínské banky AIIB ztrácí americká ekonomika svoji hegemonii. Pokud se podíváme do historie, jakým stylem řešila Amerika dřívější ekonomické krize, vzniká nám hrozba v podobě vykonstruovaných konfliktů po celém světě. To by pro nás znamenalo podobnou situaci, jaká nastala za poslední rok díky Krymu a Ukrajině. Tedy nátlak ze strany NATO na zvýšení vojenského rozpočtu, obnovu obraných prostředků a účast naší armády v zahraničních misích.

Imigrace muslimů s jejich náboženství na území České republiky, i kdyby nemuselo jít o členy IS, by mohlo mít velké dopady pro občany ČR. Jakákoliv menšinová populace pokud žije jen mezi sebou, je problém, který je způsoben nepotřebou začleňování. V demokratickém světě těžko můžeme odmítnout muslimy jako samostatné jedince. Co bychom ale neměli dovolit, je tolerování jejich ideologie. Ne vždy jsou to oběti, kterým islám odebral lidské práva či úplnou svobodu. Proto pokud chtějí žít v naší zemi, měli by se zříci politických charakteristických rysů islámu. A pokud se tomuto nařízení nepodrobí, měla by to být propagace trestně stíhána, stejně jako například nacismus.

Nejbližší konflikt, který může mít dopady na naši republiku, se odehrává na Balkáně. Od odtržení Kosova od Srbska uplynulo už sedm let, ale místní ekonomika nikdy nedostala podporu zvenčí, proto je odkázána na své zdroje, které jsou převážně tvořeny drogami a mafií. I kvůli tomu až třetina obyvatel nemá práci a žije pouze z podpory. Na začátku letošního roku začaly hromadné migrace kosovských obyvatel do zemí Schengenského prostoru, tedy i naší země. Další konflikt se nyní odehrává v Makedonii.

Od občanské války v Libyi, kterou v roce 2011 minimálně podpořila NATO v čele s USA, se tato země nachází v chaosu. Z Libye se stal politicky neovladatelný stát. Vytvořily se zde ideální podmínky pro vznik IS. I když se IS daří udržet v přijatelných mezích, musí EU řešit jiný problém. Od začátků spojeneckých náletů z loňského léta se zvýšil počet imigrantů z Afriky. Nejvíce to zatím postihlo Itálii, která si žádá od EU pomoc. Evropská komise chystá kvóty na to, kolik budou muset jednotliví členové EU přijmout běženců. Z toho plynou největší dopady na naši zemi. Stejný názor, jako má naše vláda, má i Maďarsko a Velká Británie. V naší zemi máme totiž špatnou zkušenost s „dočasným“ azylem (1968).

Spolupráce mezi Ruskou federací a Čínou se plánuje nejenom po ekonomické stránce, ale také po vojenské. Obě země oznámily společná vojenská cvičení ve Středomoří, to budí patřičné obavy nejenom na straně EU, ale také samozřejmě USA. Otázka do jaké míry dokážou obě země zapomenout na minulé vztahy a vzájemné obavy ze sebe sama není v tuto chvíli na místě. Podle mého ale nejde o ideální spojení, které může skončit velkým problémem.

Uzávěrka pro vstup do AIIB byla 31. 3. 2015. Celkem podalo přihlášku 52 států, kteří nyní mají výhody určené pouze pro zakládající členy. Z Evropy se přidala Velká Británie, Německo, Francie, Švýcarsko, Itálie, Finsko, Dánsko, Nizozemsko, Rusko, Polsko, Maďarsko. Naše republika se zatím nepřidala mezi státy podporující AIIB. Důvod proč tak ČR neučila se můžeme nyní jen odhadovat. Důležité je pro nás teď rozhodnutí jestli i za současného stavu (bez výhod) by pro nás bylo výhodné se připojit.

Politická nestabilita na Blízkém východě, která je způsobena množstvím ozbrojených konfliktů v pohraničí, může způsobit rozpad této oblasti na několik menších států. Dopady pro nás to má hlavně v nutnosti (nařízení NATO) vyslání jednotek naší armády do těch oblastí.

ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo analyzovat současnou bezpečnostní situaci ve světě. Z analýzy byly vytvořeny 3 scénáře bezpečnostního vývoje situace v EU, USA, Rusku a Číně. Na závěr práce byly uvedeny dopady uvedených konfliktů pro naši republiku. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část má dvě kapitoly. První kapitola se dále rozděluje na 6 podkapitol. První se zabývá pojmy bezpečnostní kultury jako je militarismus, unilateralismus, multilateralismus a regionalismus. Ve druhé je zmíněný stav AČR a její koncept výstavby. Třetí bod uvádí rozdíly v bezpečnostní politice výše uvedených států či organizací. Čtvrtá podkapitola rozděluje druhy rizika na terorismus, extremismus, moderní hrozby a další rizika. Na ni navazuje další část s názvem diverzifikace rizika a závěrečná část první kapitoly rozebírá mezinárodní konflikty a její analytické hladiny. V druhé části teorie jsou uvedeny metody, které se využívají na predikci budoucnosti. Byly zde zmíněny metody brainstorming, metoda analogie, panel expertů a metoda delphi.

Praktická část má tři kapitoly. První kapitola je analýza současného stavu a bezpečnostního vývoje ČR, EU, Rusku, USA a Číně. V České republice jsem se věnoval novele branného zákona a aktuální misím AČR. U EU byly zmíněny ekonomické problémy Řecka, dále Francii a její problémy s teroristickými útoky, pobaltské státy a jejich obavy z opakování ukrajinské situace na jejich území a hrozby ze strany islámského státu. U bezpečnostního vývoje v Rusku jsem se věnoval Krymu, Ukrajině a Iránu. V případě USA byla zmíněná možnost ukončení americké hegemonie v ekonomice, neustálý problém s protiraketovými základnami v Evropě a vojenská akce v Sýrii. U Číny jsem se věnoval budování základen v Jihočínském moři a neutichajícímu konfliktu mezi Korejskými republikami. Ve druhé kapitole jsou vytvořeny 3 scénáře (pesimistický, realistický, optimistický) bezpečnostního vývoje v průběhu 5 let. Tyto scénáře vychází z analýzy rozebíraných konfliktů v předchozí kapitole. Závěrečná kapitola praktické části rozebírá konflikty, které mohou nastat během této doby a jejich přímé nebo nepřímé dopady na ČR. Jako největší hrozbu jsem viděl ve ztrátě Americké hegemonie v ekonomice a možnosti jejího řešení.

Pro široké téma, do kterého patřili všichni světoví aktéři, jsem se nemohl věnovat všem konfliktům na jejich území. Vybíral jsem tedy konflikty, které by podle mého měli největší dopady na naši zemi a taky dle účasti naší armády. Pokračování této práce by

mohlo být zaměřeno se na bezpečností vývoj jen jednoho aktéra. V současnosti se nabízí Čína se svojí bankou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] EICHLER, Jan. Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století. Praha: AVIS, 2006. ISBN 80-7278-326-2.
- [2] EICHLER, Jan a kolektiv. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. Praha: Karolinum, 2012. 216 s., ISBN 978-80-246-1956-9.
- [3] Vojenské rozhledy: Vojensko-teoretický časopis. Brno: Ministerstvo obrany České republiky, 2014, ročník 23 (55). ISSN 1210-3292.
- [4] POTŮČEK, Martin, MAŠKOVÁ, Miroslava a kolektiv. Česká republika – trendy, ohrožení, příležitosti. Praha: Karolinum, 2009. 364 s. ISBN 978-80-246-1655-1.
- [5] ŠTĚDRONĚ, Bohumír, POTŮČEK, Martin, KNÁPEK, Jaroslav, MAZOUCH, Petr a kolektiv. Prognostické metody a jejich aplikace. Praha: C. H. Beck, 2012. 198 s. ISBN 978-80-7179-174-4.
- [6] Mičánek, F., Procházka, J., *Vojenské rozhledy*, 2015, roč. 24 (56), č. 1, s. 4–19, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line), dostupné z www.vojenskerozhledy.cz.
- [7] WAISOVÁ, Šárka. *Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 250 s. ISBN 978-80-7380-339-1
- [8] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. 2011. [cit. 2015-05-24]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/699914/Bezpecnostni_strategie_CR_2011.pdf.
- EICHLER, Jan. Bezpečnostní a strategická kultura mezinárodních organizací a ČLR. 1. Praha: Oeconomica, 2013, 249 s. ISBN 978-80-245-1992-0.
- [9] HUDEMA, Marek (ed.). *Evropa procitá z poválečného růžového snu.: Začalo to finanční krizí, vyvrcholilo na Ukrajině* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://ihned.cz/c1-63973060-evropa-procita-z-povalecneho-ruzoveho-snu-zacalo-to-financni-krizi-vyvrcholilo-na-ukrajine>.
- [10] EICHLER, Jan. Terorismus a války na počátku 21. století. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007, 352 s. ISBN 978-80-246-1317-8.
- [11] JINDRICHŮV HRADEC. *Rizika a hrozby: rozdělení rizik a hrozeb* [online]. © 2011. [cit. 2015-05-13].

- [12] NEUMANN, Pavel. *Nový regionalismus ve světové ekonomice: Příklad Spojených států amerických v podmínkách západní hemisféry* [online]. : 50-60 [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/download/133/13>
- [13] *Policie ČR: Informace o extremismu* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>.
- [14] Aktuálně.cz. *Islámský stát* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/islamsky-stat/r~2770beae48d111e4973a002590604f2e/>
- [15] ING. ŘÍHA, Milan, DiS. *Rizika podle bezpečnostní strategie ČR* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-zpravodaj.cz/rizika-podle-bezpecnostni-strategie-cr/>
- [16] *Severoatlantická aliance (NATO)* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/severoatlanticka-aliance-nato>
- [17] *Plán EU Office: What is the European Union?* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.plan-eu.org/youthcorner/european-union/>
- [18] *Česká televize: Nejvíce Američanů slouží v Německu, kde je i největší letecká základna* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/275539-nejvice-americanu-slouzi-v-nemecku-kde-je-i-nejvetsi-letecka-zakladna/>
- [19] MACHÁČEK, Jan. *Řecko dostalo od unie 200krát víc než Ukrajina* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/machacek-recko-dostalo-od-eu-200krat-vic-nez-ukrajina-f8r-/monitor-jana-machacka.aspx?c=A150427_132404_monitor-jana-machacka_ele
- [20] DOKULIL, Miloš. *Grexit, polarizovaná politika, a nutnost chovat se úsporně* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/76180.html>
- [21] *Islámský radikál chtěl útočit na kostely. Dopadli ho v Paříži* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/308669-islamsky-radikal-chtel-utocit-na-kostely-dopadli-ho-v-parizi/>
- [22] *IDNES: Ruští námořníci opustili Francii, výsadkové lodě Mistral se nedočkali* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/rusti-namornici-odpluli-z-francie-bez-mistralu-fre-/zpr_nato.aspx?c=A141219_143601_zpr_nato_inc

- [23] *Ministerstvo vnitra České republiky: Boj proti terorismu* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecne-k-agendam-eu-461106.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>
- [24] DVOŘÁK, Václav. *Nová republika: NATO s naší obranou vůbec nepočítá - jede podle jiného - útočného scénáře* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.novarepublika.cz/2015/04/nato-s-nasi-obranou-vubec-nepocita-jede.html#more>
- [25] MOČŘ: *Aktuální mise* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>
- [26] Nový ruský způsob vedení války a Lotyšsko. *Vojenské rozhledy: Czech Military review* [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/novy-rusky-zpusob-vedeni-valky-a-lotyssko>
- [27] V Litvě se připravují na krymský scénář, cvičí celé Pobaltí. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/369016-v-litve-se-pripravuji-na-krymsky-scenar-cvici-cele-pobalti.html>
- [28] Poláci na hranici s Ruskem rychle staví strážné věže [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/366334-polaci-na-hranici-s-ruskem-rychle-stavi-strazne-veze.html>
- [29] Rakety Patriot i nové vrtulníky. Polsko chystá kvůli krizi na Ukrajině miliardové nákupy. *Novinky.cz*. Dostupné také z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/367624-rakety-patriot-i-nove-vrtulniky-polsko-chysta-kvuli-krizi-na-ukrajine-miliardove-nakupy.html>
- [30] ŠMÍD, Tomáš. Základní fakta o Islámském státu v Iráku a Sýrii (ISIS). *Katedra politologie Fakulty sociálních studií* [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://polit.fss.muni.cz/zakladni-fakta-o-islamskem-statu-v-iraku-a-syrii-isis/>
- [31] Evropa podle muslimských vrahů:: Na Slovensku bude islámský stát. *TN* [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/svet-podle-muslimskych-vrahu-na-slovensku-bude-islamsky-stat.html>
- [32] Islám v České republice nechceme: návrh programu [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.ivcrn.cz/islam-v-ceske-republice-nehceme-navrh-programu/>
- [33] SVITÁK, Ctirad. Rusko zavádí do výzbroje atomové ponorky čtvrté generace. *Armádní noviny* [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z:

- <http://www.armadninoviny.cz/rusko-zavadi-do-vyzbroje-atomove-ponorky-ctvrte-generace.html>
- [34] Krym [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/krym>
- [35] Největší a nejtěžší bombardér v dějinách lidstva Tupolev TU-160 Blackjack [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.armyweb.cz/clanek/nejvetsi-a-nejtezsi-bombarder-v-dejinach-lidstva-tupolev-tu-160-blackjack>
- [36] Stojer, R., Konflikt na Ukrajině a ruský zásah: Nový způsob vedení hybridní války, nebo aplikace klasických postupů? , Vojenské rozhledy, 2015, roč. 24 (56), č. 1, s. 26–37, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line), dostupné z www.vojenskerozhledy.cz.
- [37] ZBAVITELOVÁ, Gita. RUSKO: Dodávka S-300 Íránu: Moskva opět vzdoruje Západu [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/rusko-dodavka-s-300-iranu-0vl-/p_zahranici.aspx?c=A150415_163500_p_zahranici_wag
- [38] Ruský tisk: USA potřebují krev na Donbasu, aby si podřídily Evropu, varuje šéf dumy. Izrael se naštvál a zvažuje dodávky zbraní Ukrajině [online]. [cit. 2015-05-18]. ISSN Parlamentní listy.cz. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Rusky-tisk-USA-potrebuji-krev-na-Donbasu-aby-si-podridily-Evropu-varuje-sef-dumy-Izrael-se-nastval-a-zvazuje-dodavky-zbrani-Ukrajine-370876>
- [39] Konec amerického impéria a jeho dolaru, svět se přestěhoval do Číny. [online]. [cit. 2015-05-18]. ISSN <http://aeronet.cz/news/brezen-2015-konec-americkeh>. Dostupné z: <http://aeronet.cz/news/brezen-2015-konec-americkeho-imperia-a-jeho-dolaru-svet-se-prestehoval-do-ciny-mame-se-opravdu-radovat-hrozba-nove-valky-dohody-ttip-a-tpp-a-statecny-zeman/>
- [40] Rusko opět spílá protiraketovému deštníku NATO, hrozí Polsku a Rumunsku [online]. 2015. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/rusko-vyhrozuje-polsku-a-rumunsku-kvuli-stitu-f5k-/zpr_nato.aspx?c=A150421_155425_zpr_nato_inc]
- [41] USA začaly cvičit syrské bojovníky [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/369024-usa-zacaly-cvicit-syrske-bojovniky.html>

- [42] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, 276 s. ISBN 978-80-210-5288-8.
- [43] Čína buduje v mezinárodních vodách Jihočínského moře vojenské letiště [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: [<http://eurodenik.cz/zpravy/cina-buduje-v-mezinarodnich-vodach-jihocinskeho-more-vojenske-letiste>]
- [44] KLDR chce útočit na lodě jihokorejského námořnictva [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/369035-kl-dr-chce-utocit-na-lode-jihokorejskeho-namornictva.html>
- [45] Korejská válka [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/korejska-valka>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OSN	Organizace spojených národů.
CBRN	Chemické, biologické, radiologické a nukleární zbraně.
RB	Rada bezpečnosti.
AIIB	Asijská banka pro investice do infrastruktury.
PVS	Povinná vojenská služba.
AČR	Armáda České republiky.
ESS	Evropský výzkumný prostor.
IS	Islámský stát.
KVAČR	Koncepce výstavby armády České republiky
KFOR	Kosovo Force.
MMF	Mezinárodní měnový fond.
MU	Mimořádná událost.
NATO	Severoatlantická aliance.
HDP	Hrubý Domácí Produkt.
FED	Federální rezervní systémy.
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Ideální proces tvorby KVAČR[6]</i>	16
<i>Obr. 2 Rozložení členů NATO na světě[17]</i>	17
<i>Obr. 3 Rozložení členský států EU v Evropě [18]</i>	19
<i>Obr. 4 Neoficiální území IS[15]</i>	23
<i>Obr. 5 Brainstorming počet nápadů/počet lidí[5]</i>	30
<i>Obr. 6 Metoda Delphi[5]</i>	32
<i>Obr. 7 Americké základny v Evropě[19]</i>	37
<i>Obr. 8 Plán IS do roku 2020 [32]</i>	41
<i>Obr. 9 Detailní rozloha poloostrova Krymu[36]</i>	43
<i>Obr. 10 Poloha souostroví Spratlyovy ostrovy[44]</i>	50
<i>Obr. 11 Vojenská základna v Jihočínském moři[43]</i>	51